

Koninklijk
Belgisch
Filmarchief
Jaarverslag
2016

Cinémathèque
de
royale
Belgique

CINÉMAthÈQUE

Het Koninklijk filmarchief bedankt

Structurele steun

Mecenas

Steun aan projecten

Structurele samenwerkingen

Sponsors

Koninklijk Belgisch Filmarchief Jaarverslag 2016

EDITO	2
Deel I: Bewaren	5
Filmcollecties	7
Non-filmcollecties	13
Deel II: Tonen	19
Filmvertoningen	22
L'Âge d'Or Festival	24
Evenementen	29
Tentoonstelling van onze collecties	30
Digital editions	31
Filmeducatie en –initiatie	33
RAAD VAN BESTUUR	38
PERSONEELSLIJST	39
COMMUNICATIE	40
PERS	46
TV RADIO ONLINE	48

— Een investering in en een engagement tegenover het Filmarchief is broodnodig.

—

Een kalenderjaar vol activiteiten samenvatten is geen sinecure. CINEMATEK is immers een heel actieve en unieke speler op verschillende terreinen. We bewaren, restaureren, programmeren en verdelen films, bieden toegang tot unieke film- en non-filmcollecties, hebben een eigen bib, organiseren een rijk educatief aanbod... Met diverse partners ontwikkelen we voortdurend projecten om de uitstraling van onze organisatie en van film in het algemeen te bevorderen in binnen- en buitenland. Niettemin schept de redactie van zo'n verslag elk jaar opnieuw een gevoel van fierheid: dit hebben we toch weer mooi voor mekaar gekregen! Want, het mag gezegd, de resultaten, cijfers en opsommingen zijn ook dit jaar opnieuw indrukwekkend, zowel wat onze collectiebeherende activiteiten betreft (deel 1: bewaren) als wat de publiekswerking betreft (deel 2: tonen).

We doen veel met weinig middelen. Dat is niet nieuw. Ook dit jaar konden we opnieuw het hoofd boven water te houden. Meer nog, we slaagden erin ons publieksaanbod en onze dienstverlening te behouden en het jaar financieel in evenwicht af te sluiten. Dat was enkel mogelijk dankzij een tomeloze inzet van een gepassioneerde ploeg, een zeer nauwlettend beheer, een heel secuur toezicht op de uitgaven en het maximaal aanwenden van andere – kleine en grote – financieringskanalen. Zo waren er gelukkig talrijke projecten, diverse samenwerkingen met de verschillende Belgische beleidsniveaus (DIGIT-03, VIAA, Belgorama, l'Âge d'Or Festival...) en met de Europese Commissie (innovatie- en onderzoeksprojecten), de giften van gulle schenkers en de onmisbare steun van het Fonds Baillet Latour en de Nationale Loterij. Dit alles maakte dat we het weer een jaartje langer konden waarmaken. Het blijft echter een zeer precaire situatie die niet toelaat over meerdere jaren te plannen.

Meer projectmatige financiering vergt ook investeringen: projecten moeten worden uitgewerkt en aangevraagd. Ze vereisen ook een specifieke administratieve en inhoudelijke opvolging en in sommige gevallen ook een voorfinanciering. Dit alles vergt mankracht en bijzondere competenties. Ook wat dat betreft waren de middelen opnieuw bijzonder schaars. In 2016 telde CINEMATEK slechts 48,3 VTE, een bezettingsgraad die weliswaar 2VTE hoger lag dan vorig jaar – dankzij het vangnet en extra financiering via projecten – maar nog steeds heel laag is. Sinds 2010 verloren we 15% van ons personeelsbestand (!). Dat is onmiskenbaar ook een verlies van heel wat opgebouwde kennis en kunde. Het is absoluut noodzakelijk deze tendens snel te keren en onze ploeg te versterken met broodnodige bijkomende mankracht en expertise.

Een jaarverslag opstellen betekent ook onvermijdelijk een balans opmaken; stilstaan bij het reeds afgelegde parcours en bij de in te slagen weg.

In de deelinleiding (Bewaren & Tonen) verwijzen we naar de voornaamste strategische uitdagingen voor de komende jaren. Op middellange en lange termijn (de komende 10 jaar) staan we voor uitdagingen die onze organisatie en haar werking fundamenteel dreigen te veranderen.

De ruimere dynamiek van de sector en de structurele limieten waar we tegenaan botsen – en die we elk nader toelichten in de deelinleidingen (noodzaak tot een modern conservatiecentrum, tot databanken, evolutie van ons publiek, herschikking van de programmatie in combinatie met een nieuw economisch model, etc.) – doen ons luidop de vraag stellen of we in staat zullen blijven onze unieke missie te blijven vervullen. De dreiging stelt zich niet acuut, maar is niettemin zeer reëel in de komende 10 jaar.

Het is niet alleen een kwestie van financiële middelen. Het is ook een zaak van samen met de beleidsmakers de juiste strategische keuzes te maken en concrete stappen te zetten die voldoende ambitieus zijn om ervoor te zorgen dat het Filmarchief haar unieke rol kan blijven vervullen ten dienste van de film- en erfgoedsector, de diverse beleidsniveaus en het publiek.

Gebeurt dit niet, dan betekent dit het einde van het Filmarchief zoals we dat al jaren kennen. Het einde ook van de unieke dienstverlening waar alle beleidsniveaus en de sector op rekenen. Een investering in en een engagement tegenover het Filmarchief is broodnodig.

Wie anders zal instaan voor de langetermijnbewaring en het beheer van onze filmproductie en -erfgoed? Wie anders zal deze films restaureren en een tweede digitaal leven bezorgen? Wie zal zorg dragen voor een van de rijkste filmcollecties in de wereld? Wie zal studenten en onderzoekers toegang geven tot een van de rijkste documentatiecentra in Europa? Wie zal de contacten met rechthebbenden beheren en de films en filmfragmenten ter beschikking stellen voor vertoning, nieuwe creaties, tentoonstellingen of onderzoek in binnen- en buitenland? Wie zal het publiek, jaar in jaar uit, de mogelijkheid bieden de filmklassiekers en vergeten pareltjes te (her)ontdekken? Wie zal datzelfde publiek laten kennis maken met een actuele cinema die in ons land – en in het buitenland – amper of niet op groot scherm vertoond wordt? Wie zal een zoveelste generatie filmmakers kennis laten maken met de diversiteit van deze kunstvorm? Wie anders beschikt over de kennis, kunde en infrastructuur die toelaat de dienstverlening te verschaffen die CINEMATEK vandaag biedt aan al die individuen, organisaties, projecten en overheden die vandaag beroep op ons doen?

We werpen dezelfde retorische vragen op al vorig jaar. Omdat ze tot nadenken blijven aanzetten en omdat ze hopelijk ook tot actie zullen aanzetten.

Bij het doorlezen van dit verslag zal u merken dat al deze diverse facetten, elk op hun eigen manier, integraal deel uitmaken van onze unieke missie. Zelfs al zijn diverse opdrachten beleidsmatig amper verankerd, vervult CINEMATEK ze de facto al jaar en dag voor alle betrokken spelers en beleidsniveaus.

Samen vormen ze de unieke missie waaraan we niet willen en kunnen verzaken, niet ten aanzien van alle betrokken actoren in binnen- en buitenland, het publiek en de beleidsmakers en vooral niet ten aanzien van cinema zelf. Zelfs al zijn de middelen veel te beperkt.

Brussel, april 2017

Eric De Keuleneer
Voorzitter

Nicola Mazzanti
Conservator

Kristel Vandenbrande
Adjunct directeur

DEEL I: Bewaren

Sinds een tiental jaar beleven filmarchieven historische tijden. Nooit voorheen dienden we in die mate maatregelen te nemen om te kunnen blijven beantwoorden aan de fundamentele evolutie van ons werk en onze verantwoordelijkheden. De laatste drie jaar herdefinieerden we onze behoud- en beheeractiviteiten om aan deze uitdagingen tegemoet te komen. Vandaag leggen we de voortgang op dit vlak voor, net als de beperkingen waar we tegenaan botsten.

De situatie blijft verre van ideaal. In 2016 slaagden we er nogmaals in onze oude installatie nog een jaar draaiende te houden om zo de bewaring van onze analoge en digitale collecties te kunnen garanderen. De middelen en perspectieven om onze installaties te moderniseren en doeltreffender te maken ontbraken opnieuw. Ondertussen gaat er onvermijdelijk heel wat geld naar onze oude en weinig duurzame gebouwen en installaties die verre van optimaal zijn voor een behoud en beheer naar hedendaagse normen.

Terwijl onze verantwoordelijkheden, de noden van onze partners en de verwachtingen van de filmwereld in het algemeen toenemen, blijven onze middelen (financiën en mankracht) laag, wat het nog steeds onmogelijk maakt naar behoren te investeren. Dit is al ruim 15 jaar de realiteit waarin we dienen te functioneren. Niet enkel onze technische installaties en gebouwen lijden onder dit gebrek aan investering. Zo werken we nog met databanken die al 10 jaar achterhaald zijn en moeten we steeds meer doen met minder middelen. Dit belet niet dat we in 2015 toch de contouren uittekenden voor een R&D project dat moet resulteren in nieuwe IT-toepassingen voor het beheer van onze film en non-film collecties. Het betreft een ambitieus project dat volop inzet op innovatie en tot stand zal komen in samenwerking met een aantal zusterarchieven in het buitenland. Op deze manier willen we het Filmarchief ook op dit vlak terug internationaal op de kaart zetten als voortrekker en vernieuwer.

Dit en andere begeleidende projecten, mogen ons echter niet doen vergeten dat de investering in een volwaardig filmconservatiecentrum cruciaal blijft. Ondanks de precaire situatie waarin het al jaar en dag verkeert, zorgde het Filmarchief ervoor dat de filmculturen van ons land behouden bleven. Grote catastrofes werden vermeden. Dit is vooral het resultaat van een grote inzet van een heel team. Op termijn is deze situatie echter onhoudbaar want de context wordt steeds moeilijker omwille van de technische en economische evoluties bepaald door de volledige digitalisering van de productie- en valorisatieketen.

De cijfers voor 2016 tonen het nogmaals aan: wij zijn, net als andere wereldarchieven, niet langer in staat systematisch internationale cinema te verzamelen, omdat de producenten en internationale distributeurs dit niet langer wensen. We zijn er – net als vele collega's in zusterarchieven – van overtuigd dat de filmsector hier een kolosale fout begaat die hij op lange termijn zal betreuren. Uiteraard worden er nog films in bewaring gegeven in ons archief. Honderden titels blijven binnenkomen. Ook de repatriëringscampagne die overgebleven masters en negatieven van Belgische producties uit het buitenland naar België tracht te halen blijft resultaten opleveren. Toch dient het gezegd dat het aantal niet-Belgische aanwinsten al tien jaar bedroevend laag blijft. Het feit dat we deze prenten uit de wereldcinema niet langer in onze collectie hebben zal het in de toekomst ook veel moeilijker en kostelijker maken ze met het publiek te kunnen delen, in onze eigen zalen of in de zalen van de vele partners die beroep doen op onze collectie. We moeten ons voorbereiden om onze vertoningstrategie op middellange termijn (tussen 5 en 10 jaar) fundamenteel te herzien. Dit vergt een nieuwe aanpak voor de vertoningen in zaal (nog steeds een van de pijlers van de filmcultuur) en een nieuw economisch model ter ondersteuning hiervan. Ook op dit vlak dringen investeringen – zowel eenmalige (qua infrastructuur) als recurrente – zich op.

Restoration Daens

We zijn ons wel degelijk bewust van deze evolutie en van de uitdagingen die ermee gepaard gaan. Het is ook om deze reden dat we geleidelijk een andere aanpak uitwerken om onze internationale collecties alsnog te verrijken, zij het in mindere mate als voorheen. Dit doen we op twee manieren. Ten eerste actualiseren en versterken we onze decentralisatie- en distributieactiviteiten m.b.t. internationale cinema. Ten tweede doen we meer restauraties van niet-Belgische films. Beide strategieën stellen ons in staat over goede internationale filmkopijen te beschikken en deze met het publiek te kunnen delen, dankzij afspraken over rechten – soms enkel voor België, soms ruimer (Benelux, Europa).

Parallel hiermee garanderen we uiteraard het behoud en beheer van de filmproducties van eigen bodem, en dit in samenwerking met de twee Gemeenschappen via het VAF en het Centre du Cinéma. De contractuele depotplicht aan Vlaamse zijde functioneert al vele jaren vrij probleemloos (met in 2016 een recordaantal aanwinsten). De veel recentere systematische samenwerking met de Franse Gemeenschap wordt verder geperfectioneerd. Ook op dit vlak vervult het Filmarchief onmiskenbaar een cruciale rol.

Dankzij deze contractuele depotplicht voor Belgische producties en de bedrijvigheid van ons digitaliserings- en restauratielab Digilab blijft onze digitale collectie gestaag groeien. Dit brengt meteen nieuwe uitdagingen mee: voldoende opslagcapaciteit voorzien (zowel fysiek als virtueel) en mensen en middelen om het behoud en beheer van deze nieuwe collecties op lange termijn te verzekeren. Ook de bijkomende opslagmogelijkheden voorzien door het federale Wetenschapsbeleid in het kader van het DIGIT-03 project, draagt hiertoe bij.

Ook ons Digilab – de digitale uitbreiding van ons historisch geprezen filmrestauratielabo – kende een zeer productief jaar. We beschikken ondertussen over vele honderden gedigitaliseerde titels en verhoogden het aantal uitgevoerde restauraties aanzienlijk. Op die manier komen we de fundamentele nood van filmmakers en -producenten, en bij uitbreiding de algehele filmsector, tegemoet. We maken hun films beschikbaar voor het grote publiek. Het is cruciaal de uitzonderlijke Belgische en internationale films de aandacht te geven die ze verdienen. Daarom investeren wij voortdurend in de beste uitrusting (een 4K filmscanner, de eerste in België) en in de technische opleiding en bijscholing van ons personeel. Digitaal of analoog, onze collecties zijn uniek en van wereldwijd belang. Om de vragen van andere archieven, festivals, retrospectieven en grootschalige restauratieprojecten in binnen- en buitenland bij te houden, moeten we onze taak en missie verderzetten. Wekelijks vertrekken meer dan 40 films uit onze archieven om vertoond te worden of verwerkt te worden in tentoonstellingen of producties.

We beschikken ondertussen over vele honderden gedigitaliseerde titels en verhoogden het aantal uitgevoerde restauraties aanzienlijk.

Filmcollecties

HET FILMCOLLECTIETEAM

Zeventien personen staan in voor het beheer van onze filmcollectie. Zij identificeren, evalueren, inventariseren, beschrijven, indexeren en catalogeren films. Daarnaast doen zij ook het nazicht van filmkopijen voor de vertoningen in eigen zalen en in festivals over de hele wereld. Tevens herstellen zij masters en negatieven en doen zij al het nodige opdat deze op lange termijn bewaard kunnen worden. Dit doen ze ook voor de digitale films, hetzij de digitale producties die bij ons in bewaring worden gegeven, hetzij gedigitaliseerde werken en digitale restauraties. Verder bieden zij onderzoekers en andere gebruikers toegang tot de collectie en volgen ze de contacten met rechthebbers en met andere erfgoedinstellingen op. Het spreekt voor zich dat dit voor een collectie bestaande uit honderdduizenden elementen (positieve kopijen, negatieven, digitale elementen) een zeer omvangrijk werk betreft dat specifieke competenties vergt.

Vier van hen digitaliseren en restaureren jaarlijks vele tientallen films in het Digilab (de digitale uitbreiding van ons analoge lab) en dit sinds 2012. Zonder dit werk zouden deze analoge films vandaag niet langer vertoond kunnen worden in het (op een paar uitzonderingen na) volledig gedigitaliseerde vertoningscircuit. Hun werk maakt het ook mogelijk dat filmerfgoed verwerkt kan worden in nieuwe producties, en dat het via allerlei platformen het publiek kan blijven bereiken. Met massa's engelengeduld en nauwkeurigheid geven zij ook jaarlijks enkele meesterwerken hun oorspronkelijke grandeur terug via een grondige digitale restauratie.

Dankzij hun jarenlange ervaring, regelmatige bijscholing en talrijke uitwisselingen met collega's uit de hele wereld, zorgt het filmcollectieteam ervoor dat het publiek vandaag en morgen kan genieten van ruim een eeuw filmerfgoed.

Het is ook van belang dat het team zijn unieke kennis en deskundigheid kan doorgeven. Ook dit jaar hebben twee stagiairs opnieuw een stage bij het Filmarchief kunnen benutten om een opleiding te volgen dankzij de stageovereenkomsten met verscheidene Europese universiteiten. Tot slot versterkten ook drie vrijwilligers het team. Zij brachten samen vele uren film in kaart.

Circa **3.000** analoge elementen, plus **4** grote loten, vervolledigden onze collectie in 2016.

1.577 nieuwe digitale titels vervolledigen onze digitale collectie die vandaag uit **18.093** titels bestaat.

863 nieuwe Belgische titels werden opgenomen in de collectie, waarvan **280** recente producties.

237 titels werden in hoge kwaliteit gedigitaliseerd.

26 films werden gerestaureerd, waarvan **18** Belgische films.

Steun aan collega's op internationaal vlak

Van bij de opstart was het Filmarchief een internationale referentie voor zusterarchieven over de hele wereld. Dit was voor een groot deel toe te schrijven aan de persoonlijkheid en inzet van de toenmalige conservatoren. Eerst met Jacques Ledoux, verscheidene decennia de drijvende kracht achter FIAF, de Internationale Federatie van Filmarchieven, vervolgens met Gabriëlle Claes als oprichter en ziel van ACE, de Europese Vereniging van Filmarchieven.

Ook vandaag blijft onze overtuiging dat geen enkele instelling alleen garant kan staan voor het voortbestaan van het filmerfgoed en cinema in het algemeen. Filmarchieven vormen een gemeenschap en werken als dusdanig samen. Ze hebben de plicht mekaar te steunen en te versterken met één gemeenschappelijk doel: goede cinema laten voortbestaan, waar deze zich ook bevindt, ongeacht geografische of politiek-institutionele grenzen. Zo staat het ook van meet af aan in onze statuten: onze missie is het behoud en beheer van film (zonder verdere afbakening) en de promotie van filmcultuur.

Trouw aan deze traditie heeft het Filmarchief de voorbije jaren haar samenwerkingen met buitenlandse organisaties versterkt. Op deze manier willen we bijdragen tot het behoud en beheer van die cinema die gevaar loopt, ongeacht waar deze zich bevindt. We doen dit via restauratieprojecten en door opleidingen te geven aan archiefploegen ter plaatse.

Een eerste project in die zin was de restauratie van de Mexicaanse film *Reed, México insurgente* (1973) van Paul Leduc, in samenwerking met het filmarchief UNAM de Ciudad de Mexico. Het project startte in 2013, op vraag van onze Mexicaanse collega's. De gerestaureerde prent werd vertoond naar aanleiding van de herdenking van de revolutie op het Festival van Guadalajara. In 2015 startten we samen met het Taiwanese filmarchief en de Film Foundation van Martin Scorsese, een project op voor de restauratie van de films van Hou Hsiao-hsien. Intussen werden diens vier eerste films gerestaureerd en op verscheidenen festivals vertoond (Venetië, New York, Pusan, Hong Kong). Er was ook een première op het Golden Horse in Taipei. In 2016 werden de films ook heruitgebracht in Frankrijk, zowel in de bioscoop als op dvd. En dit met succes.

Dankzij de steun van de Stichting Garfunkel, konden we het voorbije najaar, tijdens het filmfestival van Tunis een project aankondigen dat inzet op de restauratie van het Afrikaans filmpatrimonium. Het betreft een project i.s.m. het Festival van Tunis, het FESPACO (een van de grootste Pan-Afrikaanse festivals voor film en televisie) en de vereniging van Afrikaanse filmmakers (FEPACI). In september 2017 zal het project ook voorgesteld worden op het festival van Venetië aan de hand van drie eerste restauraties. Het betreffen drie iconische prenten van de Noord-Afrikaanse en sub-Saharaanse cinema: *Les Baliseurs du désert* (1984) en *L'Histoire du pays du Bon Dieu* (1976) van Nacer Khémir, en ook *Wend Kuuni* (1982), meesterwerk van de Burkinese cinema, van Gaston Kaboré. Het project beperkt zich niet tot restauraties. Verscheidene filmtechnici zullen een opleiding kunnen volgen in ons film-labo en onze medewerkers zullen ter plekke mensen opleiden en technisch advies aanbieden in diverse Afrikaanse filmarchieven. Zo heeft het Tunesisch Ministerie van Cultuur ons uitgenodigd haar te begeleiden in de uitbouw van het Tunesisch filmarchief.

VERWERVINGEN

De filmcollectie van het Filmarchief blijft altijd groeien. Elk jaar komen er talrijke elementen bij, zowel analoog als digitaal.

Zelfs al wordt vandaag amper nog op pellicule gedraaid, toch komen er ook nu nog analoge elementen binnen. Soms betreft het materiaal afkomstig van een producent, labo of verdeler. Het was het geval in 2016 voor ruim 600 elementen, die voornamelijk van de Brusselse filmproducent Jekino komen. De meeste analoge elementen komen echter van organisaties die ons hun overblijvende collectie analoge films willen overmaken. Dit laat toe een goede langetermijnbewaring te verzekeren, ook met het oog op een eventuele digitalisatie en restauratie. Het voorbije jaar kwamen er op deze manier aanzienlijke ladingen films toe. Zo namen we 8 containers 16mm films van AMSAB, het instituut van sociale geschiedenis, op, 12 dozen 16mm van het Rode Kruis en een eerste lot nitraatfilms van de Cinémathèque de la Fédération Wallonie-Bruxelles, die stapsgewijs haar volledige collectie nitraatfilms in depot zal geven.

Een ander lot betreft 1.000 blikken acetaatfilm van het Ministerie van Defensie, meteen ook de laatste levering van in totaal 4.000 elementen die in bewaring en beheer gegeven werden in het kader van een akkoord dat in 2014 afgesloten werd met het Rijksarchief, Defensie en het Legermuseum. Deze laatste lading films wordt momenteel in kaart gebracht en ingevoerd door onze medewerkers, zodat deze optimaal toegankelijk zijn voor verder onderzoek en gebruik.

Ook in het kader van onze samenwerking met het VIAA (opgestart in 2015) werden dit jaar weer talrijke elementen in bewaring genomen. VIAA staat in voor de digitalisering en langetermijnbewaring van Vlaams audiovisueel erfgoed. Voor de collecties op film werkt VIAA hiervoor nauw samen met ons. Het doet beroep op onze expertise en installaties om de filmcollecties bewaard in Vlaamse erfgoedinstellingen naar staat en inhoud in kaart te brengen met het oog op een latere digitalisering. Ook raadt VIAA hun Vlaamse content partners aan hun resterende filmcollecties bij het Filmarchief in bewaring te geven om zo een optimale bewaring op lange termijn te garanderen. De inventarisatie van de collecties is een zeer tijdsintensieve job, waarvoor VIAA het gros van de kosten op zich neemt. Een projectmedewerker ontfermde zich hier samen met enkele ervaren collectiemedewerkers over. Dit alles gebeurt in nauwe samenwerking met de betrokken erfgoedinstellingen. Naast de bovengenoemde AMSAB werd ondermeer samengewerkt met Kadoc, Liberaal Archief, Ugent, Felix Archief, Opera Ballet van Vlaanderen, De Wereld van Kina en Stadsarchief Brugge. De samenwerking verliep zeer goed en maakte ook dat alle instellingen hun collecties definitief in bewaring gaven. In totaal deponeerden al 15 instellingen hun films bij het Filmarchief. Tijdens dit tweede jaar van de samenwerking kwamen zowat 1.700 filmbobijnen binnen, en ruim 1.800 (1.565 filmtitels) werden in kaart gebracht. Deze samenwerking wordt in 2017 verdergezet.

Al deze diverse verwervingen vergen een zeer tijdsintensieve verwerking: sorteerwerk, inventarisatie, invoer in de database... Dit kan uiteraard niet steeds meteen gebeuren. Daarvoor is het team te klein. Het vergt prioritering en planning en wordt vaak gespreid over verschillende jaren en projecten naargelang de noden en mogelijkheden.

Ook de digitale collectie groeide aanzienlijk in 2016. Er kwamen maar liefst 1.577 nieuwe titels bij. Wat het totaal op 18.000 digitale titels brengt. Dit cijfer omvat zowel recente digitale producties als materiaal dat recent gedigitaliseerd werd.

Onder meer hebben we talrijke gedigitaliseerde items (meer dan 800 elementen, voornamelijk tapes, files en disks) in bewaring gekregen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en van producenten in het kader van de contractuele depotplicht opgelegd door het VAF. Ook aan Franstalige zijde bestaat sinds 2014 een contractuele depotplicht die producenten verplicht hun met overheidsgeld gefinancierde nieuwe producties bij ons in bewaring te geven, met het oog op een goede langetermijnbewaring. De operationalisering van deze maatregel blijft echter zeer moeizaam verlopen. Er is nog steeds geen vloeiende doorstroom van kopieën. We hopen dit, samen met de administratie van de Fédération Wallonie-Bruxelles, snel te kunnen verbeteren. Het voorbije jaar slaagde het filmcollectie-team erin een veertigtal eerste digitale titels op te kunnen nemen.

Ook de digitale collectie groeide aanzienlijk in 2016. Er kwamen maar liefst 1.577 nieuwe titels bij. Wat het totaal op 18.000 digitale titels brengt.

BEHEER FILMCOLLECTIES

Een groot deel van de digitalisatieprojecten van ons labo betreft Belgische filmproducties.

De bewaring en het beheer van zo'n uitgebreide filmcollectie brengt uiteraard aanzienlijke kosten met zich mee. Het is belangrijk dit unieke erfgoed volgens de geijkte internationale standaarden te kunnen bewaren. Daarnaast is ook de digitalisatie en restauratie cruciaal opdat de films gebruikt en vertoond kunnen blijven. Het Digilab brengt uiteraard ook aanzienlijke technische onderhoudskosten met zich mee. In 2016 besteedden we hier €180.000 aan.

De meeste investeringen op vlak van infrastructuur werden uitgevoerd met eigen middelen. Dit is ook zo bij het project dat zopas opgestart werd en moet leiden tot een nieuw en vernieuwend collectiebeheersysteem (film en non film). De ontwikkeling van een dergelijk beheersysteem vormt een absolute noodzaak (de huidige software is ruim 20 jaar oud en volledig achterhaald). Tegelijk is het ook een mooie R&D uitdaging. Met dit nieuwe systeem, dat we samen met andere filmarchieven zullen uitwerken, willen we onze internationale voorttrekkersrol ook op dit vlak opnieuw waarmaken.

Gelukkig konden we het voorbije jaar opnieuw beroep doen op externe steun voor het digitalisatie- en restauratiewerk. Voor het vierde jaar op rij ontvingen we hiervoor steun uit mecenaat, meer bepaald van het Fonds Baillet Latour. Vanaf 2016 verhoogden ze hun steun zelfs met 25%. Daarnaast genoten we voor het derde jaar op rij van projectmiddelen (personeel en werking) in het kader van het federale digitaliseringsproject DIGIT-03.

Digitalisering & restauraties

De combinatie van private en publieke middelen liet het Digilab toe 237 titels in hoge resolutie te digitaliseren. 26 films werden volledig gerestaureerd, waarvan 18 Belgische titels (zie kaderstuk).

Een groot deel van de digitalisatieprojecten van ons labo betreft Belgische filmproducties. Dit jaar besteedden we hierbij bijzondere aandacht aan films over Brussel en in Brussel gedraaid (ook in het kader van het dit jaar opgestarte Europese project I-MEDIA-CITIES, zie beneden). Daarnaast kwam ook een selectie experimentele films uit de jaren 1960 aan bod; films waarmee het Filmarchief stuk voor stuk een bijzondere band heeft via zijn vroegere filmfestival EXPRMNTL. Ook werd een aanzienlijk corpus films van Charles Dekeukeleire gedigitaliseerd. En het digitaliseringslabo startte ook met films over WOII. Gezien de omvang van de collectie films uit en over die oorlogsjaren zal hier ook in 2017 aan verdergewerkt worden.

Belgische restauraties

Elke digitalisering impliceert ook een zekere beperkte restauratie. Het voorbije jaar ondergingen een aantal werken met een bijzondere historische, filmhistorische of esthetische waarde een minutieuze restauratie, zodat het publiek terug kan genieten van hun oorspronkelijke schoonheid.

Dat was het geval voor 18 films, waaronder *Daens* van Stijn Coninx, verschillende films van Jean-Pierre & Luc Dardenne (*Je pense à vous*, *Le Fils*, *L'Enfant*, *Le Silence de Lorna*, net als de trailers van deze), twee bijkomende films van Chantal Akerman (*Les Rendez-vous d'Anna* en *Golden Eighties*) en de restauratie van een reisfilm in samenwerking met het Red Star Line Museum: *Red Star Line Belgenland 1927 World Cruise*.

Restauraties bieden ook nieuwe mogelijkheden op vlak van collectievalorisatie. Zo brachten we in 2016 een dvd over de geschiedenis van het betaald verlof uit, en een dvd gewijd aan de Belgische cineast Paul Meyer, met naast diens meesterwerk, *Déjà s'envole la fleur maigre*, verscheidene van zijn kortfilms.

Golden Eighties (Chantal Akerman)

Tot slot vermelden we ook graag de digitalisering en restauratie van de documentairefilms die de Belgische ontdekkingsreiziger en etnoloog Robert de Wavrin in de jaren 1920-1930 in Latijns-Amerika draaide. Dit zeer unieke materiaal kon zo ook de basis vormen voor een documentaire over de man, *Marquis De Wavrin*, een film van Grace Winter (vrijwilliger-onderzoeker bij het Filmarchief) en Luc Plantier, die in 2017 in de zalen zal draaien en later op dvd uitgebracht wordt.

Naast dit Belgische luik, werkte het Filmarchief het voorbije jaar opnieuw mee aan verscheidene internationale restauratieprojecten (zie kaderstuk).

De resultaten van dit nauwgezette restauratiewerk werden op verschillende internationale festivals en retrospectieven over de hele wereld getoond. Maar liefst 220 keer werd een gerestaureerde film opgestuurd voor vertoning. Zo waren er onder meer projecties op de Berlinale in Berlijn, Il Cinema Ritrovato in Bologna, de festivals van Rotterdam en Toronto, het IDFA in Amsterdam en het MoMA in New York.

AANVRAGEN GEBRUIK MATERIAAL FILMCOLLECTIE

Het bewaren, beheren en restaureren van films uitgevoerd door het Filmarchief is van uiterst belang, want het maakt ons uitzonderlijk filmerfgoed toegankelijk voor het grote publiek, via onze eigen publieke activiteiten en via bruikleen.

Aanvragen filmmateriaal

In 2016 ontving het filmcollectieteam 1.750 aanvragen om filmmateriaal ter beschikking te stellen, dus ongeveer 7 elke dag. 1.051 van deze aanvragen waren interne aanvragen (in het kader van programmatie in de zalen, dvd's, YouTube-kanaal, etc.). Het andere deel betrof externe verzoeken. De lengte van de films varieert van een aantal korte fragmenten tot volledige films. Voor veel externe aanvragen moet het Digilab ook digitale items aanmaken. Deze verzoeken kunnen zowel betrekking hebben op films die al gedigitaliseerd zijn (en waarvoor een kopie in het gevraagde formaat aangemaakt wordt) als op werk dat specifiek voor de aanvraag gedigitaliseerd wordt. Het feit dat het Filmarchief over een eigen lab beschikt laat gelukkig toe vlot op deze vragen in te spelen.

De externe aanvragen zijn zeer gevarieerd: 115 aanvragen kwamen van Cinema Zuid (Antwerpen), 31 van Belgische verdelers, 41 van festivals en diverse manifestaties... De meeste aanvragen kwamen van buitenlandse zusterarchieven: samen goed voor 163 verzoeken. Uiteraard vergt elke levering van materiaal het nodige voorafgaande nazicht, zowel van de film zelf als van de juridische verplichtingen. Er wordt nooit een film vrijgegeven zonder goedkeuring van de rechthebbenden.

Internationale restauraties

Meerdere internationaal erkende regisseurs konden in 2016 beroep doen op de steun en expertise van ons Digilab in het kader van samenwerkingsakkoorden die we hebben met diverse buitenlandse partners. Zo werd samengewerkt aan restauraties met regisseurs als Jafar Panahi (Iran), Nacer Khémir (Tunesië), Gaston Kaboré (Burkina Faso) en Amos Gitai (Israël).

Oktober, het meesterwerk van Sergei Eisenstein, genoot ook een complete restauratie. Zo kon een volledig nieuwe digitale master aangemaakt worden. Deze zal in 2017 meermaals vertoond worden, waaronder een aantal keer begeleid door een filharmonisch orkest (o.a. in Brugge, Antwerpen en Tilburg).

Les Baiseurs du désert (Nacer Khémir)

Decentralisatie

Naast deze specifieke aanvragen behandelt het filmcollectieteam ook bruikleenverzoeken aan onze uitleendienst. Deze dienst beheert een internationale catalogus van zo'n 220 films, meer dan de helft ervan kan voortaan in digitaal formaat (DCP) voorgesteld worden. De decentralisatie werd oorspronkelijk opgericht als een dienstverlening aan filmclubs en arthouse bioscopen. Zij konden via deze weg makkelijk aan goede 35mm kopieën geraken. Ook de rechten waren eenvoudig via het Filmarchief te regelen. In het verleden was deze uitleendienst een zeer geschikte manier om het filmaanbod in Vlaanderen, Wallonië en Brussel te verrijken.

De voorbije jaren zagen we ons genoodzaakt de aanpak van de decentralisatie drastisch te wijzigen. We beschikten enkel over 35mm kopieën van deze films, terwijl nog maar weinig zalen over een 35mm projector beschikten. Dat deed het aantal aanvragen jaar na jaar ernstig dalen. Toch ervoerden we dat de wil om filmerfgoed te tonen bleef leven bij de culturele spelers. En dat is ook vandaag nog zo. Zij botsen hierbij echter zeer vaak op de torenhoge vergoedingen die verdelers of internationale verkoopsagentschappen durven vragen voor de huur van een digitale kopie. Vergoedingen die geenszins overeenstemmen met de realiteit van de Belgische markt.

Vanaf 2014 legden we twee prioriteiten en een nieuwe strategie vast. Ten eerste wilden we voortaan inzetten op het aanscherpen van onze band met deze culturele spelers. Ten tweede zouden we trachten digitale vertoningskopieën beschikbaar te maken voor deze spelers via afspraken met rechthebbenden. Strategisch kozen we ervoor om voortaan in te zetten op echte releases voor de filmzalen, zoals dat ook in andere landen gebeurt.

In 2016 werkten we verder in deze lijn. We versterkten onze band met de spelers in het Belgische filmvertoningscircuit. Daarnaast wilden we een ruimere catalogus met gedigitaliseerde en gerestaureerde klassiekers kunnen aanbieden. Het akkoord dat we met Gaumont afsloten vormt in die zin een eerste goede stap. Het laat ons toe voor 110 erfgoedfilms over een DCP te beschikken en deze te verdelen via onze decentralisatiedienstverlening. In 2016 kwamen we ook tot een akkoord met het World Project van de Film Foundation, meer bepaald voor films waarvoor de distributierechten voor België nog vrij waren. De eerste releases die hieruit voortvloeien komen er in 2017. Daarnaast werden in 2016 ook verscheidene – in eigen huis gerestaureerde – films van Chantal Akerman in onze catalogus opgenomen en verdeeld.

Deze ommezwaai op distributievlak greep onze decentralisatiedienst aan om ook intern de aanpak wat bij te sturen. Zo werd een nieuwsbrief voor professionals ingevoerd en zetten we veel sterker in op actieve en persoonlijke relaties met de vertoningssector. Dit vergroot hun belangstelling in de films uit onze catalogus, des te meer daar we hen zowel kant-en-klare programma's als losse films kunnen leveren, telkens met de nodige informatie en duiding.

Verder besloten we ook nauwgezet in te zetten op specifieke films, waaronder de films die in eigen huis gerestaureerd werden en nadien in het festivalcircuit vertoond werden. We voorzien voortaan de mogelijkheid voor een nieuwe release van deze films in de Belgische filmzalen. Daarom zetten we voortaan in op het zoeken van een optimale releasedatum, de contacten met programmatoren, het klaarmaken van de film (DCP, ondertitels), het aanmaken van promomateriaal (persdossier, affiche, foto's, trailer) en de eigenlijke promotie (persvisie, communicatie n.a.v. de release...).

In juni 2016 liet dit alles ons toe *Déjà s'envole la fleur maigre*, de emblematische film van Paul Meyer, terug in de Belgische zalen uit te brengen. Deze heruitgave werd bijzonder goed onthaald en dit zowel door de pers als door de zalen met een vijftigtal vertoningen in België. Een heel bemoedigend eerste experiment in die zin dat het bevestigt dat we inderdaad moeten inzetten op digitaal vertoningsmateriaal en intenser en proactiever moeten inzetten op de distributie.

De CINEMATEK-restauraties opnieuw in de filmzalen uitbrengen, schrijft zich in in een ruimer perspectief waarin films toegankelijk worden gemaakt via verscheidene kanalen en dragers. Het betreft een totaalplaatje waar zowel het oeuvre als de kijker alleen maar beter van kan worden.

— De CINEMATEK-restauraties opnieuw in de filmzalen uitbrengen, schrijft zich in in een ruimer perspectief waarin films toegankelijk worden gemaakt via verscheidene kanalen en dragers.

Non-filmcollecties

HET DOCUMENTATIETEAM

Vijf mensen, de meeste van hen in deeltijds verband, staan in voor de dienstverlening aan het publiek in het documentatiecentrum en voor het beheer van de filmgerelateerde collecties. Daarnaast heeft het documentatieteam een essentiële rol t.a.v. de onderwijs- en onderzoekswereld in binnen- en buitenland (zie kaderstuk).

Vijf vrijwilligers vervolledigen het team. Zij ontfermen zich onder meer over de fototheek en de postercollectie. Voor specifieke inventarisatie-, ontsluitings- en digitaliseringsprojecten werkt het documentatiecentrum regelmatig samen met studenten. In 2016 liepen zeven studenten er stage.

Dit team bewaart en beheert één van de rijkste filmgerelateerde collecties in Europa, op grond van de volledigheid, rijkdom, verscheidenheid, meertaligheid en diversiteit van zijn collecties. Het betreft een unieke verzameling van boeken, periodieke publicaties, foto's, affiches, scenario's, persdossiers en –knipsels, archiefbestanden, multimedia, enzovoort, zowel in print als digitaal. Dit team staat ook in voor de enige bibliotheek in België die volledig aan film gewijd is. Het is dé referentie voor wetenschappelijk onderzoek over het heden en het verleden van de Belgische en internationale cinema.

Het documentatiecentrum blijft een zeer grote interesse kennen (zie ook verder). Desondanks bleven de openingstijden van het documentatiecentrum ook in 2016 beperkt tot twee en een halve dag in de week. Dit is al verscheidene jaren zo omdat de huidige personeelsbezetting geen uitgebreidere toegankelijkheid toelaat.

De halftijdse opening werd, op vraag van de bezoekers, zo georganiseerd dat de bib twee hele en een halve dag geopend is. In 2016 werd het nog moeilijker om deze dienstverlening te kunnen blijven aanbieden toen het team

nog verder inkrimpte wanneer een bibliotheekmedewerker die ons verliet niet vervangen werd. We trachten ervoor te zorgen dat deze beperkte personeelsbezetting zich zo min mogelijk vertaalt in de afbouw van de dienstverlening. Helaas betekent dit wel dat dit zich vertaalt op vlak van collectiebeheer.

Circa **113.000** bijkomende elementen, waaronder **1.050** periodieke publicaties, **1.750** boeken, **17.200** digitale persdocumenten en **80.000** digitale of gedigitaliseerde foto's, **780** affiches, **10.000** digitale media (voornamelijk digitale nieuwsbrieven) en **2.000** gedigitaliseerde Belgische tijdschriften pagina's.

De online catalogus breidde uit met **46.000** referenties en biedt nu **1.380.000** referenties voor **283.000** items.

1.265 personen bezochten onze bib (dat wil zeggen **11** lezers per openingsdag) en raadpleegden samen zo'n **6.200** documenten.

67.900 publicaties, waaronder **5.700** periodieke titels en zo'n **62.200** boeken vormen vandaag een van de meest uitgebreide en diverse filmbibliotheken van Europa.

7.100 documenten met scenario's, dialogen en ondertitels.

27.770 papieren affiches.

Meer dan **600.000** foto's op papier over **53.400** films, waarvan ruim **2.700** Belgische titels.

256.000 foto's en affiches in digitaal formaat (hetzij digitaal aangeleverd, hetzij gedigitaliseerd).

1.322.000 digitale of gedigitaliseerde persdocumenten.

AANWINSTEN

De budgettaire situatie noopte ons ertoe het aankoopbudget en het aankoopbeleid te herzien. Abonnementen op enkele dure academische tijdschriften werden noodgedwongen opgezegd. Voor enkele werd dit deels goedge maakt doordat deze voortaan beschikbaar gesteld worden door het Periodicals Indexing Project van het FIAF. Ook werden nog sporadisch boeken aangekocht. Dankzij het verwerken van verschillende archieven kon de collectie toch uitbreiden, maar wel ten koste van de recente publicaties.

Ook dit jaar werden ons talrijke collecties toevertrouwd, hetzij in bewaring gegeven, hetzij als gift geschonken. We beperken de opsommingen tot enkele voorname aanwinsten. Zo deponeerde de Israëlische filmmaker Amos Gitai 61 archiefdozen met originele scenario's, voorbereidings- en preproductiedocumenten, lijsten met ondertitels, persdossiers en foto's. We ontvingen ook de archieven van Filmclub Zottegem (voor de jaren 1952-2002). Paul Geens deponeerde ook een archiefonds van Rik Kuypers. Daarnaast waren er nog verschillende giften van Jan Temmerman, Georges Jetter, Jacques Campens, Mariella Braccialini (Italiaanse cinema) en van de archieven van Jean Leirens.

Daarnaast komen er ook heel wat digitale elementen bij, hetzij digital born, hetzij via een intensifiëring van de digitaliseringsactiviteiten (zie verder).

Voor een optimale communicatie naar het publiek toe, wordt op de website maandelijks een lijst nieuwe aanwinsten geüpload. Gedurende deze periode zijn diezelfde aanwinsten beschikbaar in de open rekken van de leeszaal.

Ook dit jaar werden ons talrijke collecties toevertrouwd, hetzij in bewaring gegeven, hetzij als gift geschonken.

COLLECTIEBEHEER

Ondanks deze beperkte bezetting werden er in 2016 nog duizenden digitale documenten geïnventariseerd, geïndexeerd en ontsloten in ons documentatiecentrum. We hebben ook de digitalisering van de collectie verdergezet, hetzij intern, hetzij extern via het DIGIT-03-programma of door andere samenwerkingen (zie kaderstuk).

In 2016 voerden we meer dan 17.000 digitale of gedigitaliseerde documenten, knipsels, persdossiers en aanverwante documenten in de beheermodule in (elementen uit het dagelijkse persoverzicht en talrijke gedeponeerde archieven).

Het voorbije jaar ontsloten we ook de grote meerderheid van de nieuwe geïnventariseerde boeken en ontsloten we 121 tijdschriften, bestaande uit 426 nummers, met daarnaast ook de retrocatalogisering die reeds verscheidene jaren aan de gang is. Verder werden 75 tijdschriften geïndexeerd door het FIAF via het Periodical Indexing Project, waaraan het documentatiecentrum meewerkt en waarvoor het één titel ontsluit. De FIAF databank staat ter beschikking van zowel personeel als bezoekers.

De archieven van het Chinese filmfonds werden eind 2016 – en zoals initieel voorzien – geïntegreerd in de collecties van het documentatiecentrum. Het lokaal in Square dat tot dan toe gebruikt werd voor het beheer en de toegang tot deze collecties werd vrijgemaakt met het oog op de herinrichting van de kantoorruimte daar (in het kader van de omvorming van het Hotel van Cleve tot het Huis van de Film). De archieven van het Fonds blijven toegankelijk via de leeszaal. Het betreft een ruime collectie documenten, volledig toegespit op de cinema van China, Hong Kong en Taiwan.

Naast de collecties van het documentatiecentrum beschikt het Filmarchief ook over een uitgebreide collectie museumobjecten. Bezoekers kunnen een mooie maar kleine selectie bekijken in onze WUNDERKAMMER – gewijd aan de voorlopers van de cinema – en in de foyer van CINEMATEK. Ook deze collectie filmobjecten breidde in 2016 uit dankzij enkele mooie schenkingen. Zo schonk de firma Akzo Nobel ons een mooie 35mm projector van het type Cinemeccanica Victoria VI, vier 8MM en super 8 projectoren (Eumig, Norris, Bell & Howell en Keystone K-109) en een 16mm projector (Revere 16).

In 2016 voerden we meer dan 17.000 digitale of gedigitaliseerde documenten, knipsels, persdossiers en aanverwante documenten in de beheermodule in.

BELGORAMA

Belgische cinema krijgt uiteraard een centrale plaats in onze werking. Het filmpatrimonium van eigen bodem behouden en beheren, documenteren, restaureren en digitaliseren behoort tot onze kernopdrachten.

Verder is het ook onze taak deze cinema gekend te maken via vertoningen, educatie en andere museale activiteiten, of via de ondersteuning van filmprojecties extra muros in binnen- en buitenland. Ook leveren we talrijke diensten aan de sector (o.a. via ons digilab).

Net als de vorige jaren liet bijkomende steun van de Franse Gemeenschap en het Centre du Cinéma ons toe een aantal bijkomende werkzaamheden en activiteiten op te zetten m.b.t. de Franstalige Belgische film.

Dankzij dit geld konden ondermeer opnieuw een aantal bijkomende scenario's, productie- en promotiedossiers en persartikelen in kaart gebracht worden. Ook liet het toe verder te werken aan de indexering - en waar nodig digitalisering - van het promotiemateriaal dat in bewaring werd gegeven door het Centre du Cinéma, om maar enkele voorbeelden te geven.

Externe digitalisering

Dankzij het DIGIT-03-programma van het federaal wetenschapsbeleid konden we in 2016 starten met de externe digitalisering van onze foto's op papier. Twee eerste loten werden verwerkt: foto's van personen en portretten en foto's in grote formaten. Het gaat hier in totaal om ruim 80.000 foto's die we intussen ontvingen in formaten voor raadpleging en bewaring. In 2017 volgen nog zo'n 270.000 bijkomende foto's.

Daarnaast konden we in 2016 een vierde Belgisch filmtijdschrift digitaliseren. De KU Leuven nam immers de digitalisering van het tijdschrift Cinéma op zich, in het kader van de werkzaamheden van Professor Roel Vande Winkel, verbonden aan de Leuvense universiteit. Het betreft een tijdschrift dat tussen december 1940 en september 1944 gepubliceerd werd en waarvan wij als enige alle edities bezitten. De universiteit bezorgde ons een digitale versie voor bewaring en één die geraadpleegd kan worden. Ter compensatie van de digitaliseringskosten mocht de universiteit over een digitale kopie van de 2.400 pagina's beschikken.

Het aantal bezoekers van ons documentatiecentrum blijft de voorbije jaren gestaag groeien. Niet enkel sporadische bezoekers vinden er hun weg naar. In 2016 ontvingen we ook verscheidene doctorandi die er weken en soms maanden op bepaalde fondsen kwamen werken. We mochten ook diverse buitenlandse onderzoekers en professoren verwelkomen die speciaal naar onze bib kwamen om er bronnen te raadplegen die elders onvindbaar zijn. Ook werden verschillende groepen studenten wegwijs gemaakt in de collecties en de werking van de bib (o.a. van LUCA en Docs Nomads).

Ook de presentatie van het boek *Si je meurs un soir* van André Darteville, die het documentatiecentrum organiseerde, werd talrijk bijgewoond. Verscheidene sprekers waaronder Luc Dardenne, Hugues Le Paige en Pierre Delrock gaven hun persoonlijke blik op het werk van de auteur.

INVESTERINGEN BEHEER NON-FILM COLLECTIES

Een aangepaste infrastructuur is ook noodzakelijk om een filmgerelateerde collectie te beheren en toegankelijk voor diverse doelpublieken te maken. In 2014 kozen we voor een voorzichtige vernieuwingsoperatie van de IT-infrastructuur. Deze dynamiek zetten we verder in 2015 en 2016 en in het eerste kwartaal van 2017 zullen we alles kunnen afronden (zie kaderstuk).

Het spreekt voor zich dat deze nieuwe database ook een nieuwe aanpak zal vereisen. De omschakeling naar het nieuwe systeem voorziet ook een vorming van het personeel. Deze database zal ons ook in staat stellen onze non-film-collecties op nieuwe manieren te valoriseren en tot bij de diverse publieken te brengen. Dit alles uiteraard steeds in overeenstemming met de wil van de rechthebbenden.

GEBRUIK NON-FILM COLLECTIES

De filmgerelateerde collecties worden dagelijks geraadpleegd en gebruikt, zowel intern als extern. Zo raadplegen onze programmatoren en educatieve diensten de boeken, tijdschriften en catalogi voortdurend tijdens hun voorbereidend werk en maakt de communicatiedienst gretig gebruik van de fototheek.

Extern gebruik van onze non-filmcollectie gebeurt in de leeszaal, waar studenten en onderzoekers terecht kunnen voor verdiepend onderzoek. Als enige uitgebreide filmbibliotheek in het land, bovendien centraal gelegen, ontvangen we bezoekers uit het hele land en van ver daarbuiten. De bib ontvangt gemiddeld 11 bezoekers per openingsdag.

We bieden professoren ook de mogelijkheid om met hun studenten langs te komen voor een informatiesessie omtrent de collecties van het documentatiecentrum en de leeszaalwerking.

Verder trachten we de collecties ook bij een ruimer publiek bekend te maken via onze museale werking. Zo stellen we voor elke cyclus of retrospectieve enkele illustratieve documenten (oorspronkelijke affiches, recensies, foto's) tentoon en voorzien we extra lectuur aan de leestafels van het museum. Voorlopig blijft dit valorisatiefacet zeer beperkt. Met de herinrichting van de Foyer en van het Hotel van Cleve tot een open Filmhuis willen we hier meer ruimte voor creëren.

Het documentatiecentrum ontvangt ook heel gerichte bruikleenaanvragen, en draagt zo ook regelmatig bij tot diverse tentoonstellingen. In 2016 leenden we verschillende documenten (foto's, affiches) uit voor de tentoonstelling "De geschiedenis van de Molenbeekse bioscopen" die van september tot november in de Sint-Gorikshallen liep.

Het aantal bezoekers van ons documentatiecentrum blijft de voorbije jaren gestaag groeien.

Onderwijs en onderzoek

We werken graag en veel samen met onderwijs- en onderzoeksinstituten. Voor 2016 lichten we er graag een nieuwe samenwerking uit: deze met de Universiteit de Lille 3. In het kader van deze samenwerking verzekerde het Filmarchief 21 uur hoorcolleges en 24 uur werkcolleges voor masterstudenten « Cinéma, Documents, Archives » en « Cinéma, Nouvelles Images ». De colleges werden gegeven door Nicola Mazzanti en Jean-Paul Dorchain.

In het kader van deze samenwerking vatte een student in 2016 ook een doctoraatsonderzoek aan naar de Belgische cineast Charles Dekeukeleire. Een andere onderzoeker rondt momenteel zijn doctoraatsstudie over het experimentele filmfestival van Knokke af en kon voor zijn studiewerk beroep doen op onze archieven.

Het documentatiecentrum nam ook deel aan het colloquium « Quel(s) scénario(s) pour quelle approche du cinéma ? », georganiseerd door de Rijksuniversiteit, en stelde er een paper voor over de auteursrechtelijke problematiek bij het gebruik van originele scenario's.

De nieuwe databank

Voor de ontwikkeling van de nieuwe databank van het documentatiecentrum werken we reeds verscheidene jaren samen met de firma Organica. De ontwikkeling werd – voornamelijk om budgettaire redenen – over verschillende jaren gespreid. Deze nieuwe databank zal de huidige sterk verouderde FoxPro en DocCenter modules integreren. Het eindpunt komt stilaan in zicht. Eind 2016 werden de ontwikkelingen en configuraties uitgevoerd. Momenteel legt Organica ook de laatste hand aan een nieuwe web-interface (OPAC) die de gebruikers meer functionaliteiten en performantere onlinetools zal bieden, en die de medewerkers makkelijker zal toelaten documenten online te zetten. Als alles volgens plan verloopt voorzien we de databank in het voorjaar van 2017 in gebruik te nemen. Enkel de migratie van de persknipsels zal nog iets meer tijd vergen.

Boekenverkoop

Het succes van de vorige edities deed ons beslissen om in 2016 opnieuw een verkoop van boeken, tijdschriften en dvd's te organiseren. Dit biedt ons telkens de mogelijkheid ons te ontdoen van een aantal dubbele exemplaren uit de bib en van de overstock van eigen dvd-publicaties. Dit jaar kozen we ervoor de verkoop over twee dagen te spreiden: een vrijdagmiddag en een zaterdag. Ook dit jaar werd de verkoop een succes. Al gebiedt de eerlijkheid ons te zeggen dat de extra dag geen verschil maakte qua inkomsten, maar wie kwam kon wel comfortabeler snuisteren. We verwelkomden 514 bezoekers, die samen 1.735 boeken en tijdschriften en 117 dvd's kochten.

DEEL II: Tonen

Een filmcollectie leeft pas wanneer deze gedeeld en getoond wordt. Een collectie zo rijk als de onze vergt ook een uitgebreid en divers vertoningsaanbod. Ook dit jaar trachtten we een boeiende selectie uit onze collectie te vertonen. Onze programmatoren organiseerden zo'n 2.700 filmvertoningen in CINEMATEK en Flagey. Een duizendtal filmverzendingen zorgden ervoor dat delen van onze collectie over de hele wereld vertoond werden. Maar liefst 200 verschillende filmtitels uit onze collectie verrijkten talrijke programma's van festivals en filmarchieven in Europa, de Verenigde Staten, Azië en Latijns Amerika.

Het team van het Filmarchief zet zich al vele decennia onderbemand maar vol overgave in voor een sterk vertoningsaanbod. Helaas volstaan overgave, bekwaamheid en passie niet. Het wordt steeds moeilijker werken door de voortdurende verschuivingen in de distributiewereld, zowel op Belgisch als op internationaal niveau. Dit brengt talrijke problemen met zich mee: bepaalde filmkopieën zijn nergens meer te vinden, er zijn onvoldoende DCP's voorhanden, Nederlandstalige ondertiteling ontbreekt meer dan eens, tarieven voor gebruiksrechten nemen toe...

In Brussel komt daarbij nog een relatief recente toename van het aantal actoren met elk hun eigen aanbod, wat de zaken niet vereenvoudigt. Dit rijke aanbod komt het publiek uiteraard enkel ten goede, maar het vergt wel een continue bijsturing inzake programmatie en communicatie.

Ook ons publiek is heterogener geworden de laatste jaren. Op zich is deze diversifiëring een goede zaak, maar dit vergt ook een grotere variatie en diversiteit in aanpak. We zouden ons veel meer moeten kunnen inzetten op publiekswerking om tegemoet te komen aan de diversiteit aan noden en wensen van het Brusselse publiek. We willen dit maar al te graag en trachten dit in de mate van het mogelijke te doen, maar beseffen tegelijk dat we op dit vlak echt de middelen en menskracht missen om dit optimaal te doen.

We moeten helaas vaststellen dat dit alles zich in 2016 gedurende een aantal maanden vertaalde in een verminderde opkomst, voornamelijk in CINEMATEK. De opkomst voor de vertoningen in Flagey ging eerder in stijgende lijn. Gelukkig tekenden we eind 2016 en begin 2017 ook opnieuw bemoedigende cijfers op voor CINEMATEK.

Dit alles mag ons niet doen vergeten dat de voornaamste handicap van onze programmatie de absoluut ontoereikende capaciteit van onze zalen (117 en 29 in CINEMATEK, 120 in Studio 4 van Flagey) blijft. Deze houdt de gemiddelde opkomst van onze vertoningen zeer laag (ook bij volle zalen!) en weerhoudt ons grootschalige of noemenswaardige avant-premières te organiseren. Helaas zijn het net vertoningen met een evenementiële dimensie die aan belang winnen. Ook potentieel interessante partnerschappen en corporate events worden hierdoor bemoeilijkt.

En, last but not least hebben we ook nood aan een pro-actiever beleid wat de toegang tot onze non-filmcollecties betreft (objecten, archieven, foto's, affiches, werken in de bib...). Al sinds de opening van het oorspronkelijk Filmmuseum (dat toen internationaal echt als baanbrekend beschouwd werd) besteden we ruime aandacht aan onze zogenaamde non-filmcollecties. Ook bij de herinrichting van het Filmmuseum tot CINEMATEK was dit zo. Toch dienen we te erkennen dat we deze collectie nog onvoldoende publiek toegankelijk kunnen maken. Daarom is er ook op dit vlak nood aan nieuwe projecten en concepten die ons toelaten onze museale ruimtes en werking verder uit te bouwen.

Dit alles en het feit dat onze actuele collecties veel minder internationaal zijn (zie inleiding bewaren) dwingt ons tot ambitieuze en krachtvolle antwoorden willen we onze missie om filmcultuur zo ruim mogelijk te verspreiden, kunnen blijven volbrengen.

Ons vertoningsbeleid beperkt zich niet tot CINEMATEK en Flagey. Onze collecties dragen bij tot de filmprogrammatie in talrijke binnen- en buitenlandse bioscoopzalen, festivals en zusterarchieven. De voorbije drie jaar zetten we extra in op deze extra-muros activiteiten, onder meer met een programma rond Taiwanese film en een cyclus rond het werk van Chantal Akerman. Beide retrospectieven werden overgenomen door talrijke filmarchieven, musea en festivals over de hele wereld en omvatten telkens verschillende restauraties uit ons Digilab – dat een steeds belangrijkere rol speelt nu weinig zalen nog uitgerust zijn om 35mm films te vertonen.

We blijven overtuigd dat filmkijken bovenal in de bioscoop hoort. Desondanks erkennen we de waardevolle mogelijkheid van een alternatieve ontsluiting van onze collecties via vele nieuwe kanalen en dragers. Vandaar onze voorzichtige experimenten met het uitbouwen van een Youtube-platform, onze actieve deelname aan de European Film Gateway 14-18 en onze eigen dvd-reeks. Ook de MOVIOLA-consoles, waarmee museumbezoekers kunnen grasduinen in onze digitale filmcollecties, blijven een onmiskenbare troef. Op termijn willen we deze collecties ook toegankelijk maken in het vernieuwde Hotel van Cleve.

Uiteraard dienen we – en in het bijzonder onze valorisatie en decentralisatiedienst – ook verder na te gaan welke wegen we kunnen bewandelen om onze digitale distributie te versterken, via onze uitgaven op dvd en blu-ray en – in samenwerking en synergie met partners – via VoD kanalen.

Kortom, onze rijke filmcollecties worden ook vandaag nog steeds met succes getoond via heel verschillende wegen en gedeeld met zeer diverse publieken in eigen stad, land en over heel de wereld. De analyse en evaluatie valt al lang niet meer op te maken uit een paar cijfers. Men moet rekening houden met het gehele plaatje. CINEMATEK is lang niet de enige speler met dit soort vertoningsactiviteiten, maar het is en blijft wel een heel unieke en sterke speler die zijn plaats zal blijven opeisen en verdienen.

MOVIOLA

Ook de MOVIOLA-consoles, waarmee museumbezoekers kunnen grasduinen in onze digitale filmcollecties, blijven een onmiskenbare troef.

FILMMAKERS TE GAST

AGNÈS VARDA – ALEXANDER KLUGE – AMOS GITAÏ – ANA TORFS – ANNE DELIGNE – ANNE LECLERCO – ANNICK GHIJZELINGS – ANOUK DE CLERCO – AURÉLIE BODINAUX – BÉNÉDICTE LIÉNARD – BENJAMIN COLAUX – BENJAMIN DEBOOSERE – BERNARD DRESSE – BOULI LANNERS – CESAR PAES – CHRISTOPH HOCHHÄUSLER – CHRISTOPHER YATES – DANIEL CATTIER – DANIEL DE VALCK – DAVID LAMBERT – DOMINIQUE LOREAU – DUŠAN HANÁK – EDGAR REITZ – ERIC DE KUYPER – ERIC PAUWELS – FABRIZIO TERRANOVA – FRANÇOIS PIROT – FRÉDÉRIC LAFFONT – FRÉDÉRIC SOJCHER – GAËL LÉPINGLE – GERARD-JAN CLAES – GUILLAUME SENEZ – GUST VAN DEN BERGHE – JACO VAN DORMAEL – JEAN MARBŒUF – JEAN-CHRISTOPHE YU – JEAN-PIERRE DARDENNE – JOACHIM LAFOSSE – JORGE LEÓN – JUDD APATOW – KAVEH BAKHTIARI – KENNY OZIER-LAFONTAINE – KITA BAUCHET – LUC DARDENNE – LYDIA CHAGOLL – MANON DE BOER – MARC-ANTOINE ROUDIL – MARC-HENRI WAJNBERG – MARCO BELLOCCHIO – MARIE-CLÉMENCE PAES – MARIE-ÈVE DE GRAVE – MARTIN ESPOSITO – MARY JIMENEZ – MICHEL LORAND – MIRA DE BOOSE – MIRIAM FASSBENDER – NATHALIE ROSSETTI – NIC BALTHAZAR – NICOLÁS PEREDA – NICOLÁS RINCÓN GILLE – OLIVIA ROCHETTE – PABLO MUÑOZ GOMEZ – PAOLA STÉVENNE – PETER KRÜGER – PHILIP SCHEFFNER – SABINA JAWOREK – SANDRA FASSIO – SERGE GOLDWICHT – SONIA PASTECCHIA – SOPHIE BRUNEAU – STEPHAN DUBRANA – SVEN AUGUSTIJNEN – TANGUY CORTIER – THIERRY KNAUFF – TOM BOGAERT – TURI FINOCCHIARO – VALÉRY ROSIER – VANJA D'ALCANTARA – VIOLAINE DE VILLERS – VOLKER SCHLÖNDORFF – XAVIER LUKOMSKI – YAËL ANDRÉ – YOANN STEHR

GASTSPREKERS & INLEIDINGEN

ABEL CARLIER – AHMED BEN SAÏD – ANNE MORELLI – AVI GOLDSTEIN – BART VAN LANGENDONCK – BERLINDE DE BRUYCKERE – BRIGITTE ROLLET – BRUNO FORZANI – CHRISTOPHE VERBIEST – CLAIRE MEYER – DIRK VAN EXTERGEM – DOMINIQUE NASTA – EDWARD ARTEMIEV – EDWY PLENEL – ERNEST MATHIJS – FRANCIS MAES – HÉLÈNE FRAPPAT – HUGUES DAYEZ – JACKY GOLDBERG – JAVIER PACKER Y COMYN – JEAN-FRANÇOIS PLUIJGERS – JEAN-JACQUES JESPERS – JOSÉ MANUEL COSTA – JOSÉ VAN DAM – KEVIN MICHEL – KIER-LA JANISSE – LAURENT VANCLAIRE – LOUIS DANVERS – LUDO DE BRABANDER – LUDOVIC LAMANT – MICHAEL LONSDALE – MICHEL CIMENT – MICHEL RABAGLIATI – MICHEL STEYAERT – MICHÈLE NOIRET – MURIEL ANDRIN – NATACHA BELOVA – NICHOLAS REYLAND – NICOLAS OTÉRO – OLIVIER LECOMTE – PATRICK DUYNLAEGHER – PAUL WILLEMSSEN – PHILIPPE MOINS – PIERRE ALARY – STEVEN DE FOER – SYLVIE PRAS – THOMAS ELSAESSER – VÉRONIQUE MANNIEZ-RIVETTE – XAVIER KAWA-TOPOR – WALTER HUS – WALTER SWENNEN – WOUTER HESSELS

PARTNERS

ABCINEMA – AFRIKA FILMFESTIVAL – AMBASSADE DE FRANCE EN BELGIQUE – ANIMA FILM FESTIVAL – ARBA-ESA / ACADÉMIE ROYALE DES BEAUX-ARTS DE BRUXELLES – ARGOS – ART BRUSSELS – BE FILM FESTIVAL – AUGUSTE ORTS – BERTELSMANN – BOZAR – BRUSSELS FILM FESTIVAL – BRUSSELS MUSEUMS.BE – CAMÔES INSTITUTO DA COOPERAÇÃO E DA LÍNGUA PORTUGUESA – CBA – LE JOUR LE PLUS COURT – CENTRE DU FILM SUR L'ART – CENTRE POMPIDOU – CINEA (ANC. VDFO) – CINEMA ZUID – CINEMATECA PORTUGUESA – CINEMIEN – CINERGIE.BE – COURTISANE – CREATIVE EUROPE PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION – DANSCENTRUMJETTE – DEUTSCHES FILMINSTITUT FILMMUSEUM – ÉCOLE INTERNATIONALE DE THÉÂTRE LASSAAD – ELLES TOURNENT / DAMES DRAAIEN – EMBAIXADA DE PORTUGAL EM BRUXELAS – ESRA BRUXELLES – EUROPALIA ARTS FESTIVAL – FÉDÉRATION WALLONIE-BRUXELLES – FESTIVAL DU CINÉMA MÉDITERRANÉEN DE BRUXELLES – FILEM'ON – FLAGEY – FNRS – FOCUS VIF – GOETHE-INSTITUT – INSTITUT FRANÇAIS – INSTITUTO CERVANTES – INTERNATIONAL DANCE FILM FESTIVAL / L'ART DIFFICILE DE FILMER LA DANSE – KLARA FESTIVAL – L'ÂGE D'OR FESTIVAL – L'ISELP – LA MONNAIE / DE MUNT – LA PREMIÈRE – LE P'TIT CINÉ – LA QUADRATURE DU CERCLE – LUCA SCHOOL OF ARTS-BRUSSELS – MAC'S – MOLENBEEK1080 – MOMUSE – MUSÉE D'IXELLES / MUSEUM VAN ELSENE – MUSEUM NIGHT FEVER – NETHERLANDS FILM ACADEMY – OFFSCREEN FILM FESTIVAL – ONE&FOR PRODUCTION – PASSA PORTA – POLISH INSTITUTE CULTURAL SERVICE OF THE EMBASSY OF THE REPUBLIC OF POLAND IN BRUSSELS – PRÉSIDENTIE SLOVAQUE DU CONSEIL DE L'UNION EUROPÉENNE – QUEEN ELISABETH MUSIC CHAPEL – QUINZAINES DES RÉALISATEURS – RAINBOW HOUSE – RÉGION DE BRUXELLES CAPITALE / BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST – RITCS – SABZIAN – SCC – SERVICE SOLIDARITÉ INTERNATIONALE DE LA VILLE DE BRUXELLES – SLOVAK FILM INSTITUTE – SONUMA LES ARCHIVES AUDIOVISUELLES – SRE MISIÓN DE MEXICO ANTE LA UNION EUROPEA – SUBBACULTCHA – UA UNIVERSITEIT ANTWERPEN – UCL UNIVERSITÉ CATHOLIQUE DE LOUVAIN – UFA – ULB UNIVERSITÉ LIBRE DE BRUXELLES – UGC – UNIVERSIDAD DE BUENOS AIRES – UPGB-UBFP – VAF – VESALIUS COLLEGE BRUSSELS – VISIT BRUSSELS

Filmvertoningen

CINEMATEK

1 670 publieke vertoningen

49.500 bezoekers

116 bijkomende privé- en schoolvertoningen

CINEMATEK@Flagey

1 000 vertoningen

28.600 bezoekers

Ailleurs

Zowat 1.000 filmkopieën verlieten onze filmcollectie in 2016

41 aanvragen van filmfestivals

163 verzoeken van bruikleen van buitenlandse filmarchieven

260 vertoningen van films uit onze decentralisatiecatalogus

FILMPROGRAMMATIE IN CINEMATEK

Drie medewerkers staan dagelijks in voor de programmatie in de twee zalen van CINEMATEK. Een vierde programmatormator legt zich voltijds toe op de programmatie in Flagey. Met z'n drieën verzorgen ze jaarlijks zo'n 1.670 vertoningen, en nodigen en ontvangen ze tientallen gasten uit. Het filmcollectieteam ondersteunt hun werk door te kijken wat onze collectie te bieden heeft rond een bepaalde filmmaker of thema en door de films vertoningsklaar te maken. Het communicatieteam biedt ondersteuning bij de productie van de programmabrochure en bij het beheer van de contacten met de vele partners. Vervolgens promoot men het aanbod zo optimaal mogelijk bij pers en publiek.

In 2016 is het aantal voorstellingen nog enigszins verder gedaald (75 minder dan in 2015 en 555 minder dan vijf jaar geleden). Vooral een aantal minder succesvolle voorstellingen in de vooravond werden geschrapt. De aanslagen in maart 2016 hadden slechts een zeer beperkte invloed op de werking van onze zalen, in tegenstelling tot de lockdown eind 2015. De zalen werden enkel de dag van de aanslag zelf gesloten. Het publiek bleef de weg naar onze zalen vinden.

—
Alle leeftijden waren vertegenwoordigd. Vooral het jonge publiek participeerde heel actief aan de vele gesprekken met filmmakers en dat verheugde ons zeer.
—

Opnieuw bestond de ruggengraat van de programmatie in CINEMATEK uit terugkerende reeksen (Belgorama, Classics, B tot Z...) enerzijds, en thematische cycli opgebouwd rond auteurs, acteurs, genres, thema's, enzovoort anderzijds. Hierbij zochten we het nodige evenwicht tussen klassieke en hedendaagse film; Hollywood, Europese film en wereldcinema; stille film en geluidsfilm; fictie, documentaire en experimentele film. In de Plateauzaal bouwden we ook verder aan ons internationaal handelsmerk: de wekelijkse vertoningen van stille films met live piano-begeleiding. Ze groeien uit tot een vaste halte voor velen en zijn opvallend in trek bij buitenlandse toeristen.

Naar goede gewoonte kwam ook de Belgische film uitgebreid aan bod (zie kaderstuk). Daarnaast wordt ons programma stevast uitgebreid met speciale vertoningen, vaak in samenwerking met partners. CINEMATEK profileert zich met zijn twee kleine zalen (Plateau 29 en Ledoux 117 plaatsen) ook als ontmoetingsplek voor filmliefhebbers, filmstudenten en professionals.

Elk jaar worden cineasten, filmrecensenten en -onderzoekers uitgenodigd om met het publiek in dialoog te treden. Dit jaar waren er een honderdtal speciale vertoningen, waaronder cineasten die hun filmografie en parcours toelichtten, een masterclass gaven, of de avant-première van hun film kwamen inleiden.

In 2016 vond ook de derde editie van het vernieuwde L'Âge d'Or Festival plaats. CINEMATEK baadde opnieuw een week lang in een heuse festivalsfeer. Van 6 tot 11 oktober werden de twee zalen van CINEMATEK volledig ingepalmd door een rijk en gediversifieerd programma, met 40 verschillende vertoningen en talrijke genodigden.

Het publiek tekende opnieuw talrijk present. Zo'n 2.000 festivalgangers liepen langs tijdens de zes dagen L'Âge d'Or. En dat is heel wat, want experimentele film is en blijft uiteraard een heel specifieke soort film. Alle leeftijden waren vertegenwoordigd. Vooral het jonge publiek participeerde heel actief aan de vele gesprekken met filmmakers en dat verheugde ons zeer. Dat we ook talrijke buitenlandse bezoekers (Frankrijk, Zweden, Italië, Spanje...) mochten ontvangen, bevestigt de internationale uitstraling van het festival, en versterkt ook de uitstraling van Brussel als filmstad. Het genoot eveneens van een stevige - voornamelijk geschreven - persaanval: het filmfestival werd vermeld in talrijke kranten in beide landsdelen, op verschillende radioprogramma's, maar ook op diverse websites in België en in het buitenland en op sociale netwerken.

Belgische cinema

In 2016 richtten we de schijnwerpers opnieuw op de Belgische film, onder meer via het vaste BELGORAMA-programma (waarvoor we de steun van de Fédération Wallonie-Bruxelles ontvangen hebben).

We startten het jaar met het vervolg van de eind 2015 gestarte retrospectieve gewijd aan Bouli Lanners. Ook de cyclus over Eric de Kuyper werd in 2016 voortgezet. De filmmaker zelf was er zelf ook regelmatig bij. Hij gaf niet enkel een aantal inleidingen, maar verzorgde ook een volledige masterclass over muzikale begeleiding van stille films. We blikten ook terug op het filmoeuvre van Jef Cornelis (i.s.m. Argos) en organiseerden een twintigtal voorstellingen die de diversiteit van zijn werk belichten. Een diversiteit gaande van films over tentoonstellingen, over werkstukken over historische en maatschappelijke kwesties of over urbanistiek, tot de portretten van artiesten. Daarna ontvingen we beeldend kunstenaars en filmmaker Anouk De Clercq (i.s.m. Art Brussels en On&For Production), voor de voorstelling van haar kortfilm *Black*, en voor carte blanche met als titel "Seeing in the Dark". Lydia Chagoll kwam langs in het kader van de cyclus die we aan haar en Frans Buyens wijdden. En tot slot was er ook nog het programma "Parcours de producteurs" rond Cobra Films (i.s.m. Le P'tit Ciné), dat het publiek toeliet een twintigtal films van hun catalogus te (her) ontdekken.

Onze aangename en waardevolle samenwerking met Be Film Festival, het Belgische filmfeest bij uitstek, werd ook dit jaar verdergezet. Ook dit jaar gebeurde dit in het bijzijn van vele filmmakers die hun film kwamen presenteren: de regisseurs Valéry Rosier (*Parasol*), Joachim Lafosse (*Les Chevaliers blancs*), Vanja D'Alcantara (*Le Cœurs régulière*), Nic Balthazar (*Everybody Happy*) en filmproducent Bart Van Langendonck (*The Land of the Enlightened*).

Ook de cyclus van de Unie van de Belgische Filmpers (UPCB/UBFP) kende een nieuwe editie, met vertoningen van een vijftigtal films geselecteerd voor de Grote Prijs en de Humanum Prijs.

Kortom, we boden dit jaar opnieuw een rijk en gevarieerd programma aan, met recente en minder recente films van bij ons. We kregen ook steun van de Franstalige Gemeenschap om zulke cycli te kunnen aanbieden en de Belgische cinema in de schijnwerpers te plaatsen.

Reeksen

ANIMATIE

B TOT Z
i.s.m. vzw Marcel (OffScreen)

BELGORAMA
The best of Belgium!

CLASSICS
ons anthologieprogramma

DOCUMENTAIRE
i.s.m. Le P'tit Ciné

HET ZILVEREN SCHERM
een reeks op maat van de 55-plussers

JONGE FILMFANS
voor jonge cinefielen

L'Âge d'Or Festival

L'Âge d'Or Festival wil een plaats zijn waar de cinematografische grenzen worden opgetrokken of weggewerkt. Een dwars festival dat openstaat voor alle filmgenres (fictie, experimenteel, documentaire) op voorwaarde dat zij film- en beeldtaal in vraag stellen.

L'ÂGE D'OR PRIJS

22 films uit alle uithoeken van de wereld (VSA, Portugal, Groot-Brittannië, Turkije, Frankrijk, Oostenrijk, Indonesië, enzovoort) werden opgenomen in de competitie voor de L'Âge d'Or prijs, t.w.v. €5.000.

De jury – Mieke de Wulf (producer, directrice van Art Cinema OFFoff in Gent, juryvoorzitster), Mark Toscano (cineast en conservator bij de Academy Film Archive in Los Angeles) en Shai Heredia (cineast en directrice van het festival Experimenta in India) – besliste twee films te bekronen: *Droga!* van de Filippijn Miko Revereza en *The Masked* van Anja Dornieden en Juan David Gonzáles Monroy.

IMPATIENCE PRIJS

Dit jaar ondersteunde L'Âge d'Or het werk van jonge cineasten via de Impatience prijs, genoemd naar het gelijknamige werk van Charles Dekeukeleire. Met deze prijs, ter waarde van €2.500, willen we jong talent een duwtje in de rug geven. Jaarlijks worden 8 films geselecteerd (eerste of tweede werken). In 2016 werd de prijs uitgereikt aan de Amerikaanse Nora Sweeney voor haar film *Sweet Oranges*.

PROGRAMMA

Twee voorstellingen openden het festival. Ten eerste was er *La deuxième femme*, een onuitgegeven film van Pierre Clémenti, met live muzikale begeleiding en in het bijzijn van Balthazar Clémenti, zoon van de cineast. Ten tweede was er de wereldpremière van *EXPRMNTL*, van Brecht Debackere in coproductie met CINEMATEK, een documentaire die de geschiedenis schetst van het EXPRMNTL festival van Knokke. Het festival werd afgerond met *Havarie*, van de Duitse filmmaker Philip Scheffner, in diens bijzijn. Tijdens het festival kon het publiek ook nog genieten van de aanwezigheid van een retrospectieve rond en met Peter Gidal, en van verscheidene vertoningen en installaties van Joana Hadjithomas en Khalil Joreige, een programma van 10 voorstellingen over de experimentele film van de Amerikaanse Westkust, en drie voorstellingen gewijd aan de Aziatische experimentele film.

YOUNG JURY PRIZE

SCC, de Franstalige educatieve dienst van CINEMATEK, werkte mee aan de voorgaande editie en riep meer bepaald een Young Jury Prize in het leven, in het kader van het project ABCinema (ondersteund door Creative Europe van de EU). Een jury samengesteld uit vijf studenten van Brusselse kunstscholen volgde de competitie en reikte de prijs, ter waarde van €1.000, uit aan de film *Scales in the Spectrum of Space* van Fern Silva. Voor de studenten was dit een heel rijke ervaring zowel op artistiek als menselijk vlak. In 2017 herhalen we dit dan ook.

EXPRMNTL FOR KIDS

Net als bij de vorige editie hadden we ook in 2016 aandacht voor het jongste publiek. We boden hen een workshop aan over cameraloze film. Eerst toonden we hen het werk van filmmakers als Len Lye en Norman MacLaren, vervolgens mochten de kinderen zich zelf uitleven op de pellicule om hun creaties vervolgens aan hun ouders te tonen.

Met een derde editie achter de rug staat het festival nog steeds in haar kinderschoenen, maar ze vertoont wel degelijk potentieel. De vergelijking met het festival van Knokke, initiatief van Jacques Ledoux, is nooit ver weg: naar voorbeeld van zijn voorganger nodigt L'Âge d'Or Festival vandaag ook de cruciale sleutelfiguren en pioniers van de experimentele cinema uit. En dat is ook wat CINEMATEK wil blijven aanbieden aan Brussel. We kregen hiervoor steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Niet alle programma's scoorden even sterk, al waren er duidelijk een aantal toppers. De diversiteit tussen de populaire cycli valt meteen op. In de Ledouxzaal (117 plaatsen) trokken de vijf vertoningen voor "The Global Auteur" 380 toeschouwers (gemiddelde bezettingsgraad: 65%). Het programma van 17 vertoningen rond David Bowie heeft ook succes gehad (62%), net zoals de cycli rond acteur Harrison Ford (59%) en rond de adaptaties van de Patricia Highsmith romans (54%).

Globaal genomen hadden de programma's van begin dit jaar (januari en februari) en de herfst (september en november) het meeste succes, dit gold des te meer voor de programma's rond personen (Michael Lonsdale, Christopher Lee, Charlotte Rampling...). Tijdens de lente- en zomermaanden daalde de opkomst licht ondanks de goede resultaten voor bepaalde programma's, zoals David Bowie, en de drie programma's over de film noir: Patricia Highsmith, Panorama en Nuances de Noir. Doorheen het jaar merkten we dat cycli met partners en in het kader van een festival opvallend beter werken. Onze eerste samenwerking met het Brussels Art Film Festival (zie kaderstuk) had veel succes (gemiddelde bezettingsgraad: 74%). Onze samenwerkingen met BE Filmfestival en Offscreen Festival waren ook erg vruchtbaar.

FLAGEY

Arthouse

Onuitgegeven werk: *L'Ange blessé* / *Ranenny Angel* (E. Baigazin), *Speed Sisters* (A. Fares), *The High Sun / Zvizdan* (D. Matanic), *El abrazo de la serpiente* (C. Guerra), *Stonewall* (R. Emmerich), *Margherita, With a Straw / Choone Chali Aasman* (S. Bose & N. Mantyar), *Fuocoammare* (G. Rosi), *Le Potager de mon grand-père* (M. Esposito), *Oscuro Animal* (F. Guerrero), *La Mort de Louis XIV* (A. Serra), *Sangue del mio sangue* (M. Bellocchio)

Belgische producties: 190 vertoningen gewijd aan de Belgische cinema (19% van het totaal) met 55 verschillende titels.

De avant-premières en exclusieve nationale premières van *De Tweede Nacht* (E. Pauwels), *Intégration inch'Allah* (P. Muñoz Gomez), *27 fois le temps* (A. Ghijzelings), *Canto alla Vita* (N. Rossetti, T. inocchiaro & N. Liguori), *Eurovillage* (F. Piro), *Je veux être actrice* (F. Sojcher), *La Langue rouge* (V. de Villers), *N – De Madness of Reason* (P. Krüger), *Sur la piste de Yu Bin* (J.-C. Yu), *La Terre abandonnée* (G. Laurent), *Une vie contre l'oubli* (K. Bauchet), *Vita Brevis* (T. Knauff); de release van de geresatureerde versie van de klassieker *Déjà s'envole la fleur mai-*

gre (P. Meyer); cycli gewijd aan Gilles Laurent en aan de Vlaamse kaskrakers sinds 2000; een kortfilmprogramma i.s.m. Cinergie.

Repertoirezaal

Talrijke filmklassiekers: Richard Brooks, Akira Kurosawa, Krzysztof Kieślowski, Ernst Lubitsch, Yasujiro Ozu, Joseph Losey, Paul Meyer, de cyclus « Truffaut vs Godard », Buster Keaton.

Actuele regisseurs: Agnès Varda, Wes Craven, Martin Scorsese, Gilles Laurent, Marco Bellocchio, Andrei Zyagintsev.

Thema's: het Italiaanse neorealisme, de jazz, de Russische cinema, de vader-zoon relaties, de rock cultuur, de natuurdocumentaire, de piano in films, de Italiaanse diaspora, de Vlaamse cinema sinds de jaren 2000, de westerns, de ontmoetingen tussen het Oosten en het Westen, stomme films, Shakespeare, de muziek van Eduard Artyemyev.

Maar ook: de Turkse films die de Gouden Palm wonnen, een eerbetoon aan de klassieke Russische componisten in de cinema, Cyd Charisse, *Heimat* (E. Reitz).

CINEMATEK & FLAGEY

—
Il s'agit donc d'un progrès significatif de nature à encourager la poursuite de l'activité sur ses bases éditoriales désormais solides.
—

De samenwerking tussen Flagey en CINEMATEK werd in 2016 voor een 13de jaar op rij verdergezet. Het programma bestaat opnieuw uit dagelijkse vertoningen in Studio 5-Flagey en grootschalige evenementiële vertoningen in Studio 4. In totaal betreft het ruim 1.000 vertoningen. Van meet af aan was het de bedoeling om in Studio 5 een mix te brengen waarin zowel plaats is voor filmklassiekers – waarvan talrijke uit onze eigen collecties – als voor een meer hedendaagse programmatie met onuitgegeven prenten en events. Deze mix, met de nodige omkadering in de lijn van de ruimere culturele en pedagogische opdrachten van CINEMATEK, maakt Studio 5 zo uniek binnen het commerciële vertoningscircuit.

Deze samenwerking met de bicommunautaire instelling biedt Brussel een uniek filmaanbod dat klassiekers combineert met kwetsbaar werk dat anders onvertaald zou blijven. Een dergelijke aanbod samenstellen is geen sinecure. Er stellen zich talrijke uitdagingen: de kwaliteit van vertoningskopieën uit eigen collecties voldoet niet altijd aan de eisen van een commerciële zaal als Flagey; tweetalige ondertitels zijn lang niet altijd voorhanden, afspraken met internationale rechthebbenden zijn niet steeds even eenvoudig te regelen en zijn vaak duur, enzovoort. Ondanks deze hindernissen slaagden we er voor een 13de keer op rij in een programma samen te stellen dat gesmaakt werd. Het publiek blijft de weg vinden naar dit unieke vaste aanbod in Brussel. We tonen ook veel minder evident werk. Films die in de marge dreigen te blijven, maar die we graag even centraal stellen, omdat ze ons interessant lijken. Dat houdt – ook commercieel gezien – uiteraard een zeker risico in. Maar dat risico nemen we samen met Flagey graag, omdat we vooral geloven in de ontmoeting tussen film en publiek. Verder zet Studio 5 de Belgische film graag in de kijker en dit zowel via retrospectieven als met onuitgegeven films. Ook jonge, beginnende filmmakers geven we graag een plek naast bekendere cineasten (zie verder). En uiteraard blijft ook het vormende en reflectieve aspect aanwezig, onder meer via talrijke gesprekken, lezingen en speciale vertoningen allerhande.

De gemiddelde bezettingsgraad blijft stijgen. In 2016 kwamen we aan een gemiddelde van 28,7 toeschouwers per voorstelling tegenover 25,7 het jaar voorheen.

We blijven vaststellen dat evenementen van kortere duur, met minder vertoningen (*Le jour le plus court*, *Heimat*, *Quinzaine des Réalisateurs*, ...) een hogere bezettingsgraad kennen. De reguliere programmatie kende een paar uitschieters, zoals de cyclus "Bijna Sprakeloos", maar ook het programma « Vader en zoon » (in 2015 begonnen), het eerbetoon aan Gilles Laurent, de Russische cycli (rond Eduard Artyemyev en Andrei Zyagintsev), « Truffaut vs Godard », de « Italiaanse diaspora » of « De jaargetijden van Yasujiro Ozu ». Verder blijven de onuitgegeven documentaires het bijzonder goed doen, met een gemiddelde bezettingsgraad van 36%.

Events, ontmoetingen & animaties

Cinéclub met Patrick Duynslaegher (NL) en Hugues Dayez (FR); de lessenreeks *Een film onder de loep* / *Un film à la loupe* met Wouter Hessels (NL) en Olivier Lecomte (FR); de Jonge Film Fans / Jeunes Fans de Ciné op zondagochtend; de stomme films met live pianobegeleiding; lezingen en masterclasses (de lezing Michel Ciment over « Truffaut vs Godard » en van Nicholas Reyland over de muzikale begeleiding van de films van Kieslowski, de masterclass van Agnès Varda en van Marco Bellocchio); en de volgende gasten: Kita Bauchet, Marco Bellocchio, Ahmed Ben Saïd, Michel Ciment, Violaine de Villers, Martin Esposito, Sandra Fassio, Turi Finocchiaro, Annick Ghijzelings, Avi Goldstein, Jean-Jacques Jaspers, Thierry Knauff, Peter Krüger, David Lambert, Anne Leclercq, Francis Maes, Kevin Michel, Pablo Muñoz Gomez, Nicolás Rincón Gille, Javier Packer, Eric Pauwels, François Piro, Edgar Reitz, Nicholas Reyland, Nathalie Rossetti, Guillaume Senez, Frédéric Sojcher, Michel Steyaert, Walter Swennen, José Van Dam, Agnès Varda, Marc-Henri Wajnberg, Jean-Christophe Yu.

Belangrijkste filmreleases in 2016

Het voorbije jaar mocht Studio 5 uitpakken met de nationale premières van de nieuwste prenten van grote namen als Gianfranco Rosi (met *Fuocoammare, par-delà Lampedusa*, winnaar van de Gouden Beer), Roland Emmerich (*Stonewall*), Albert Serra (*La Mort de Louis XIV*) en Marco Bellocchio (*Sangue del mio sangue*), die ook een uiterst boeiende masterclass gaf. Ook John McLeans eerste langspeelfilm *Slow West* en de Palestijnse documentaire *Speed Sisters* van Amber Fares vonden voor het eerst hun weg naar het Brusselse publiek in Studio 5.

Brussels Art Film Festival

Dit jaar werd CINEMATEK ook partner van het Festival du Film sur L'Art. Dit jaarlijkse gebeuren bestaat sinds 2000 toen het ISELP (Institut Supérieur pour l'Etude du Langage Plastique) voor het eerst een weekend over de kunstfilm organiseerde. Vanaf 2001 kwam er ook een prijsuitreiking bij en sinds 2012 zet het Centre du Film sur l'Art (CLF) zijn schouders mee onder de organisatie van de prijsuitreiking die telkens zowel een jonge filmmaker (-30 jaar) als een gevestigd talent erkent.

In november 2016 vond het festival voor het eerst plaats in CINEMATEK in de Ledouxzaal. Vijf films die deelnamen aan de competitie werden er voorgesteld in het bijzijn van de regisseur. De cyclus "Filmer les musées" dat voor en tijdens het festival liep en ook in samenwerking met het ISELP en het CFA georganiseerd werd, vormde een mooie aanvulling op het programma.

ELDERS

De uitzonderlijk rijke en diverse collecties van CINEMATEK worden ook ver buiten Brussel getoond. In 2016 gingen we in op ruim 200 aanvragen van zusterarchieven en festivals in die zin. Zo konden publieken over de hele wereld, van Australië tot de VSA, en van Cyprus tot Ierland mee genieten van de rijkdom van onze collecties.

Toch zijn het vooral de samenwerkingen met Belgische steden waar wij het meeste belang aan hechten. In grote steden als Antwerpen, Gent, Luik, Leuven en Charleroi tracht CINEMATEK (vaak in samenwerkingen met SCC en CINEA, tot voor kort VDFC) internationale en Belgische klassiekers uit de eigen collectie en uit de decentralisatiecatalogus te vertonen. Zo vertoonde Cinema Zuid in Antwerpen een groot aantal films uit onze collectie (zie kaderstuk).

Verder stond 2016 opnieuw sterk in het teken van het oeuvre van Chantal Akerman. Sinds 2014 staan we in voor de restauratie van dit oeuvre en intussen hebben we ook al verschillende titels opgenomen in onze eigen distributiecatalogus. Internationaal blijft de vraag naar Akerman zeer groot. De voorbije 12 maanden werd ruim 160 keer een werkstuk uit haar ruime oeuvre uit onze collectie gehaald om met publieken over de hele wereld te delen. In 2017 werken we verder aan de digitalisering en restauratie van haar oeuvre om het zo toegankelijk te maken en te houden.

Ook de heruitgave van de door ons gerestaureerde Belgische filmklassieker *Déjà s'envole la fleur maigre* van Paul Meyer ging niet ongemerkt voorbij. Naast de avant-première in Bozar en de exploitatie in Studio 5 van Flagey was er ook een succesvolle re-release in verscheidene zalen, voornamelijk in België en Italië, maar ook in Frankrijk en in het MOMA in New York. De film werd al een vijftigtal keer in de bioscoop vertoond sinds we hem in juni 2016 opnieuw uitbrachten.

Evenementen

CINEMATEK wil op regelmatige basis eventuele vertoningen kunnen aanbieden. Ondanks de relatief hoge kosten bieden zulke kwalitatieve avonden de uitzonderlijke gelegenheid om zelden vertoonde films te zien en bijzondere ontmoetingen bij te wonen. Het plezier en het genoegen om een avond met honderden andere toeschouwers te kunnen delen speelt uiteraard een rol.

In de CINEMATEK-zalen werden er dus bijna 40 ontmoetingen met cineasten geprogrammeerd. Daartussen vallen vooral de masterclasses met Eric de Kuyper en met prof. Abel Carlier ("Récits d'exil") op. Verder organiseerden we verschillende boeiende lezingen ("Jacques Rivette" door Hélène Frappat, "Christopher Lee" door Laurent Vanclaire, de inaugurele lezing van de cyclus "Liederen in Europese en Zuid-Amerikaanse cinema" door Dominique Nasta, enzovoort). En uiteraard was er ook een nieuwe editie van ons eigen L'Âge d'Or Festival (zie verder) en een eerste samenwerking met het Festival du Film sur L'Art (met talrijke vertoningen in het bijzijn van de makers en de masterclass van Daniel Cattier).

Aangezien de capaciteit van onze zalen beperkt is, werken we voor speciale evenementen altijd samen met andere partners. Bij onze structurele partner Flagey, maken we gretig gebruik van de mooie en akoestisch uitstekende Studio 4. Daar vonden onder meer de vertoningen van *The Artist* (M. Hazanavicius) plaats tijdens het openingsweekend. Verder werden in Flagey een reeks Belgische premières en avant-premières, in aanwezigheid van de cineasten, georganiseerd, zowel als lezingen en masterclasses (o.a. de masterclass met de Italiaanse regisseur Marco Bellocchio).

Een andere partner, BOZAR, is de enige plek in Brussel waar men meer dan 1000 toeschouwers tegelijk kan ontvangen. En dat deden we samen tijdens de UFA Films Nights, die ook tijdens de vierde editie weer een echt succes kenden. Dit programma brengt jaarlijks drie filmklassiekers uit de gouden jaren van de stille film onder muzikale begeleiding van internationaal vermaarde artiesten. BOZAR was ook de plaats van afspraak voor een aantal andere mooie events, zoals de avant-première van *Déjà s'envole la fleur maigre* (P. Meyer) in het bijzijn van de dochter van de regisseur, de première van *Fai bei sogni* in het bijzijn van Marco Bellocchio, of nog de première van *La Terre abandonnée*, de laatste film van Gilles Laurent.

Ten slotte werd dit jaar ook de samenwerking met UGC verdergezet met het succesvolle UGC Kult, een maandelijkse ciné-club geanimeerd door Alain Berliner, die de schijnwerpers telkens op een andere filmklassieker richt.

Ondanks de relatief hoge kosten bieden zulke kwalitatieve avonden de uitzonderlijke gelegenheid om zelden vertoonde films te zien en bijzondere ontmoetingen bij te wonen.

CINEMA ZUID

De samenwerking tussen Cinema Zuid, CINEA (voorheen VDFC) en CINEMATEK werd verdergezet en resulteerde in maar liefst 126 vertoningen van films uit onze collectie in de Antwerpse zaal.

De programmatie van Cinema Zuid bestaat uit verscheidene vaste cycli, waaronder Off-Stream, waarin in 2016 onder meer een speciale voorstelling rond Nicolás Pereda werd georganiseerd, met de vertoning van zijn film *Juntos* en een Q&A met de filmmaker.

Onze samenwerking met Cinema Zuid, via CINEA, viel menige culturele organisaties op. Dat vertaalde zich in talrijke coproducties (o.a. met het Centrum voor Mexicaanse Studiën van UA, de Opera Vlaanderen, het Fotomuseum Provincie Antwerpen, dasKULTURforum, de Antwerpse Jazzclub...).

BOZAR

In 2016 woonden 4.629 toeschouwers deze events bij:

- *De stad komt tot leven* (programma in het kader van 'Visual Voices');
- *Dance, Dance, Dance* (dansprogramma in het kader van 'Visual Voices');
- avant-première van de gerestaureerde versie van *Déjà s'envole la fleur maigre* (P. Meyer);
- *Rabin, The Last Day* (A. Gitai);
- trilogie « House » van Amos Gitai (*Bayit, A House in Jerusalem & News from Home / News from House*);
- *Lullaby to my Father* (A. Gitai);
- *Line Describing a Cone* (voorstelling voor kinderen rond het thema avant-garde);
- première van *La Terre abandonnée* (G. Laurent);
- *The Circle* (J. Panahi);
- *Toto le héros* (J. Van Dormael);
- première van de gerestaureerde versie van *La Promesse* (J.-P. Dardenne & L. Dardenne);
- *Pictures of the Old World* (D. Hanák);
- *Paper Heads* (D. Hanák);
- première van *Fai bei sogni* (M. Bellocchio);
- en de UFA Film Nights (F. Lang: *Der müde Tod* begeleid door het Brussels Philharmonic & Timoty Brock; F.W. Murnau: *Faust* begeleid door DJ Spooky; L. Reiniger: *Die Abenteuer des Prinzen Ahmed* begeleid door Trioglyzerin).

Tentoonstelling van onze collecties

Onze filmcollecties worden door middel van vertoningen dagelijks tentoongesteld. Daarnaast is er onze permanente, gratis toegankelijke tentoonstelling over de voorlopers van de film, de WUNDERKAMMER. In de vitrines van dit vrij toegankelijk rariteitenkabinet worden curiosa van de voorbije eeuw uitgesteld. Sommige apparaten kunnen aangezet worden tot een bewegend spel van licht en schaduw. In 2016 ontving deze tentoonstellingsruimte 35 rondleidingen.

In de tentoonstellingsruimte kan het publiek ook vrij gebruik maken van vier consoles, de zogenaamde MOVIOLA, die toelaten diverse korte gedigitaliseerde filmpjes te bekijken. Het betreffen films die voordien nooit of zelden werden vertoond en die getuigen van historische momenten uit de Belgische geschiedenis tussen 1900 en 1970. Dankzij de digitaliseringsactiviteiten van het Digilab kunnen en willen we deze verzameling van 1.200 reeds beschikbare films uitbreiden. In 2015 bleven de consoles enige tijd buiten gebruik. Mede dankzij de giften van het publiek konden we de soft- en hardware intussen vervangen zodat het publiek opnieuw van deze mooie selectie kan genieten. In de toekomst willen we bekijken hoe we de consoles regelmatig kunnen actualiseren.

Het tentoonstellingsbeleid van CINEMATEK heeft ook betrekking op het uitlenen van documenten door het documentatiecentrum. Twee pronkstukken van onze collectie filmobjecten werden uitgeleend aan de Cineteca di Bologna voor hun tentoonstelling « Lumière ! L'invenzione del Cinematografo », meer bepaald een optisch theater van Emil Reynaud en een Kinetoscoop van Edison. Deze objecten waren van juni (opening festival Il Cinema Ritrovato) tot maart te bewonderen in de Italiaanse stad.

Het filmmateriaal van het archief zelf wordt ook uitgeleend aan musea of voor tentoonstellingen. In 2016 werd materiaal ter beschikking gesteld van een heleboel cultuurhuizen in België en elders (zie kaderstuk). Deze uitgeleende films en filmfragmenten vertegenwoordigen samen slechts een heel klein onderdeel van onze collecties (film en non-film), die gerust wat vaker het daglicht mogen zien. De rijkdommen van onze archieven kunnen (immers) menig tentoonstelling bekoren. We hopen dat de herinrichting van het Hotel van Cleve tot Huis van de Film ons binnenkort meer tentoonstellingsmogelijkheden zal geven. Met de steun van de Stad Brussel werken we verder aan dit project.

Digital editions

4.800 dvd's verkocht in 2016;

3 nieuwe dvd's, 53 titels totale dvd-collectie;

185 films over WO I beschikbaar op de projectwebsite European Film Gateway;

261 rechtstreekse films op YouTube op CINEMATEKfilms;

67.500 bezoekers op CINEMATEKfilms in 2016, een totaal van 240.000 views en 1.000 volgers sinds het begin van ons YouTube-kanaal.

DVD

Drie nieuwe titels kwamen in 2016 onze dvd-collectie vervolledigen (zie kaderstuk). CINEMATEK heeft daarmee een catalogus van 53 titels die samen uiteenlopende thema's aankaarten: Belgische avant-gardistische stille films, films over de geschiedenis van Antwerpen of nog de fictiefilms van regisseur André Delvaux. Al onze dvd-publicaties vertrekken vanuit onze collecties en vormen het resultaat van ons onderzoek en ons digitaliserings- en restauratieprogramma. De dvd's blijven cruciaal voor de ontsluiting van onze collecties voor een ruim publiek.

In 2016 verkochten we 4.811 dvd's. De dvd over het oeuvre van Paul Meyer kende een groot succes en was op zich goed voor een vijfde van de totale verkoop met 850 verkochte exemplaren. Van de andere nieuwkomer, de dvd

over de Taiwanese filmmaker Hou Hsiao-hsien, werden 500 exemplaren verkocht. De derde nieuwe uitgave, de dvd over het betaald verlov, deed het iets minder met 250 verkochte exemplaren. Een aantal oudere uitgaven blijven het ook jaren na de publicatie nog zeer goed doen, zoals Rail over de Belgische spoorwegen en de Brussel-dvd uit 2014.

In 2016 werkten we ook aan twee nieuwe uitgaven voor 2017. Een dvd met een selectie uit het oeuvre van Patrick van Antwerpen, waaronder *Vivement ce soir* en enkele van zijn kortfilms en een dvd over de films van de Markies de Wavrin (1888-1971), een etnoloog en ontdekkingsreiziger die talrijke Latijns-Amerikaanse stammen filmde in de beginjaren van de 20e eeuw.

De dvd's zijn ook vaak het resultaat van specifieke projecten waarvoor een bijkomende financiering gezocht wordt. De steun van het Fonds Baillet Latour voor de digitalisering en restauratie van Belgische film dienen we hier nadrukkelijk te vermelden. Voor het vierde jaar op een rij vormt de steun van onze mecenas een belangrijke pijler.

Filmmateriaal uitlenen

Dit jaar werden verschillende films en filmfragmenten gebruikt in tentoonstellingen, door musea en zelfs op de Facebook account van publieke instellingen. De volgende organisaties, onder andere, namen contact op met het Filmarchief:

- Gemeente Sint-Gillis
Expo "800 jaar Sint-Gillis"
- Museum Unterlinden (Colmar – FR)
- KU Leuven
- Lille Métropole Musée d'art moderne,
d'art contemporain et d'art brut
- Stad Antwerpen
- Europese Unie (Brussel)
- Landeshauptstadt Wiesbaden (DE)
- Mnema asbl (Luik)
- Brussel Stedelijke Ontwikkeling
- Kunstcentrum van het
Rood-Klooster (Auderghem)
- Gemeente Honnelles
- Jongeren centrum CIDAR (Kortenberg)

Hou Hsiao-hsien. Early Works

We besloten een dvd uit te brengen met vroeg werk van Hou Hsiao-hsien (*The Green Green Grass of Home*, *Cute Girl* en *The Boys from Fengkuei*), nadat we in 2015 de eer hadden om deze drie films van deze bekroonde regisseur te mogen restaureren. Twee audiovisuele essays van Cristina Álvarez López en Adrian Martin, die elk een interpretatie geven van het werk van de Taiwanese filmmaker, vormen een mooie bonus.

Vakantie

Niet voor de zomervakantie brachten we de dvd *Vakantie* uit in onze geschiedkundige reeks. Niet zonder reden, in 2016 vierde België immers de 80e verjaardag van het betaald verlov. De dvd, een uitgave i.s.m. het RJV (de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie) bundelt een tiental zelden vertoonde films over het thema.

Déjà s'envole la fleur maigre

De derde dvd, was één waar vele mensen al lang op wachtten: *Déjà s'envole la fleur maigre* van Paul Meyer. De film verdiende al lang een dvd-release. Dze kwam er na een volledige restauratie in ons labo en na een heuse – succesvolle – re-release in de bioscoopzalen in binnen- en buitenland (zie voorheen). Ook andere, minder gekende, films van Paul Meyer werden gerestaureerd. Een selectie werd als bonus aan de dvd toegevoegd, waaronder *Klinkaart* en *Gedenboek voor Egmont*.

Charles Dekeukeleire

COLLECTIONS FILM ONLINE

Onze filmcollecties tonen en delen doen we vandaag uiteraard ook online op een aantal platforms. Zo startten we eind 2013 een eigen YouTube-kanaal 'CINEMATEKfilms', een eenvoudige en kosteloze manier om onze gedigitaliseerde, rechtenvrije films met het publiek te delen. In 2016 steeg het aantal beschikbare films tot 261. Dit platform kent sinds zijn start een groot succes. En dat succes blijft duren. In 2016 telden we maar liefst 67.500 nieuwe bezoeken, op een totaal van 240.000 sinds de opstart. De statistieken tonen ook aan dat de bezoekers niet alleen uit België komen. De internationale uitstraling van het Youtube-kanaal van CINEMATEK zet zich met andere woorden verder.

Ook het project European Film Gateway 1914 (EFG1914) werd in 2016 voorgezet. Dit Europese programma werd opgestart om het audiovisueel erfgoed m.b.t. WO I te digitaliseren en online toegankelijk te stellen. Gezien de historische rol van België in die periode en gezien de rijkdom van onze collecties leverde CINEMATEK een zeer grote bijdrage aan dit platform, dat ook vandaag nog zeer populair blijft. Het succesverhaal van dit platform deed ons beslissen om een significant aantal films van de Belgische cineast Charles Dekeukeleir ook via dit platform beschikbaar te stellen. Dit zal begin 2017 gebeuren.

In de toekomst zullen we blijven inzetten op deze online beschikbaarheid. Het is duidelijk dat filmerfgoed op deze manier publieken over de hele wereld kan bereiken. Hopelijk en wellicht zullen valorisatie -initiatieven in het kader van het DIGIT-project van het Federaal Wetenschapsbeleid ons in de nabije toekomst ook nog meer mogelijkheden bieden.

—
Onze filmcollecties tonen en delen doen we vandaag uiteraard ook online op een aantal platforms.
—

Filmeducatie en -initiatie

5.200 deelnemers voor ons educatief aanbod.

3.850 kinderen namen deel aan een workshop, animatie of project.

208 leerlingen uit het Franstalig onderwijs namen deel aan ateliers en leerden een semester lang film maken.

35 groepen kregen een rondleiding in CINEMATEK.

53 familievoorstellingen van Jonge Filmfans / Jeunes Fans de Ciné.

1.950 jonge filmfans woonden deze voorstellingen bij, dat wil zeggen **300** mensen meer dan vorig jaar voor hetzelfde aantal voorstellingen.

1.340 volwassenen namen deel aan het educatieve aanbod en dan tellen we de talrijke inleidingen, Q&A's en gesprekken van de dagelijkse programmering niet mee.

Het educatieve aanbod werkt CINEMATEK samen uit met twee vzw's. Aan Nederlandstalige zijde is dat CINEA (voorheen VDFC – Vlaamse Dienst voor Filmcultuur), een vzw die een structurele toelage ontvangt van de Vlaamse Gemeenschap. Voor het Franstalige aanbod wordt samengewerkt met de Service de Culture Cinématographique (SCC), een vzw die erkend en gefinancierd wordt door de Fédération Wallonie-Bruxelles.

De samenwerking tussen SCC, CINEA en CINEMATEK maakte dat we in 2016 over een gezamenlijk team van ruim 3 vte's beschikten dat zich voltijds aan filmeducatie en -initiatie wijdde. Uiteraard doen we ook beroep op externe animatoren en sprekers. Een student vervolledigde het team tijdens haar stageperiode.

Een deel van het educatieve aanbod wordt gezamenlijk uitgewerkt. Daarnaast behoudt iedere entiteit zijn eigen accenten, zoals ook zal blijken uit het overzicht. In 2016 slaagden we er samen – en ondanks de beperkte middelen – in een rijk en divers aanbod te bieden voor jong en oud, voor een algemeen en een gespecialiseerd publiek, en dit via onze scholenwerking, de buitenschoolse initiatieven, de familievoorstellingen, de lezingen en de rondleidingen. Op

die manier bereikten we ongeveer 5.200 personen.

Voor de educatieve activiteiten leden het voorbije jaar onder de verhoogde terreur dreiging. Er waren talrijke annulaties gedurende het hele eerste trimester. Later tijdens het jaar groeide de deelname terug. De cijfers van de eerste maanden van 2017 zijn alvast terug veelbelovend.

Het aanbod was rijk, maar de vraag was nog groter. Zeker voor het jonge publiek is de vraag naar educatieve activiteiten bijzonder groot. Groter dan onze huidige infrastructuur aankan. Daarom kijken we er, samen met CINEA en SCC, ook bijzonder naar uit de werking in de nabije toekomst te kunnen uitbreiden. Beide vzw's houden ook kantoor in hetzelfde gebouw en zijn nauw betrokken met de herinrichting van deze ruimtes.

Naast de vanzelfsprekende link met het federale en de gemeenschapsniveaus werken we ook met het Hoofdstedelijk Brussels Gewest en een aantal Brusselse gemeenten. Op deze manier willen we ons aanbod nog sterker verankeren binnen en afstemmen op de Brusselse realiteit.

We kennen ook een samenwerking op Europees niveau. CINEMATEK en SCC zijn immers samen betrokken bij ABCinema, een project over filmeducatie met steun van het Creative Europe Program.

Op vlak van filmeducatie heeft de intense samenwerking van de voorbije jaren duidelijk haar vruchten afgeworpen en werd deze synergie in 2016 verdergezet. In de toekomst willen we graag steeds intensiever samenwerken op vlak van onderzoek – in de kunsten en academisch (zie onder).

FAMILIEAANBOD

De programmatie Jonge Filmfans / Jeunes Fans de Ciné vormt een vaste afspraak in het Brusselse jongerenaanbod. Elke maand, van oktober tot mei, vertonen we een reeks thematisch geprogrammeerde jongerenfilms, in chronologische volgorde, om het jonge publiek zo een reis te laten maken doorheen de filmgeschiedenis aan de hand van een selectie markante prenten. De films worden doorgaans op twee verschillende plekken vertoond: CINEMATEK en Flagey. Uitzonderlijk wordt ook een film in BOZAR vertoond.

Ook het Kinderfilmfestival is intussen uitgegroeid tot een vaste waarde binnen de Jonge Filmfans. Tijdens deze 10de editie genoot het jonge publiek van een reeks films, met als thema Muziek. De 10 vertoningen, en bijhorende ateliers, vonden ook dit jaar tijdens de herfstvakantie plaats en trokken veel volk.

SCC organiseerde tenslotte ook nog twee filmstages in het buurt huis Malibrant te Elsene, in het kader van het wijkcontract Maalbeek.

SCHOLENWERKING

Het scholenaanbod richt zich zowel tot Nederlandstalige als Franstalige scholen, al dienen we te erkennen dat CINEA minder actief inzette op dit facet. Gelukkig werken we met vele tweetalige monitoren en kunnen we, de facto, wel een zeker aanbod in beide landstalen aanbieden. Maar we willen graag snel opnieuw een manier vinden – al dan niet met externe partner – om het Nederlandstalige aanbod verder structureel te versterken.

Scholen kunnen kiezen voor een filmklassieker of een recentere film, met aansluitend telkens een educatieve workshop. De voorstellingen vinden plaats in CINEMATEK of in de scholen. Naast het vaste aanbod worden ook à la carte voorstellingen (met inleiding of discussie achteraf) georganiseerd op verzoek van verenigingen en scholen uit het lager, secundair en hoger onderwijs.

Aan Franstalige kant werden vier nieuwe workshops aangeboden in september 2016: "Atelier drôles d'effets" (over de allereerste vormen van special effects in de film); "Documentaire et migration : histoires vraies et vraies histoires" (onder meer naar aanleiding van de restauratie van *Déjà s'envole la fleur maigre* van Paul Meyer); "Faux-semblant, l'illusion de la guerre juste" (in het kader van de gelijknamige installatie die het hele najaar gratis te bezoeken was in de Foyer van CINEMATEK); "Panorama 14-18 (III) : Het andere front, de verborgen oorlog" (project gesteund door Visit Brussels). Ook de vaste animaties van SCC "Jeu d'acteur", "Atelier du pré-ciné", "Initiation au cinéma d'animation", enzovoort bleven beschikbaar.

Daarnaast zet SCC, in samenwerking met CINEMATEK, haar langlopende filmateliers met lagere en secondaire scholen verder. Aan Naamse scholen wordt ook een reeks workshops rond het filmpatrimonium aangeboden in het kader van het FIFF (en FIFF Campus).

Zulke filmeducatieve activiteiten worden ook steeds vaker aangeboden in een internationale context. Zo is één van de workshops van SCC opgenomen in het programma "Le cinéma 100 ans de jeunesse" op vraag van de Cinémathèque française, initiator van dit internationale project. Ook het vermelden waard is het Europese project ABCinema dat experts in film- en beelddeductie uit zoveel mogelijk Europese landen samen wenst te brengen (Cineteca di Bologna, EYE, Les enfants de cinéma, enzovoort).

Dit project liep ten einde in het najaar 2016, met als mooie afsluiter de creatie en de toekenning van een Young Jury Prize in het kader van het L'Âge d'Or Festival 2016. Ook de editie 2017 zal een dergelijke prijsuitreiking kennen.

INITIATIEVEN VOOR EEN VOLWASSEN PUBLIEK

Ook voor het volwassen publiek voorzien we samen talrijke initiatieven: lessenreeksen, lezingen en seminars. Hiervoor doen we beroep op externe sprekers. Het aanbod is Frans-, Nederlands- of Engelstalig, afhankelijk van de sprekers en het publiek.

In 2016 werkten we hiervoor opnieuw samen met talrijke externe filmexperten (zie kaderstuk) doorheen een hele reeks speciale vertoningen in CINEMATEK. Tijdens hun uiteenzettingen kwamen onder meer de volgende cineasten en thema's aan bod: de filmkunst van Christopher Lee, het werk van Jacqueline Audry, de Afrikaanse film, het lied in de Europese en Latijns-Amerikaanse cinema en de productie van Jacques Rivette. Daarnaast organiseerden we ook masterclasses en debatten, zoals deze rond en in het bijzijn van filmmaker Jean Marboeuf.

SCHIJN BEDRIEGT, DE RECHTVAARDIGE OORLOG ALS ILLUSIE

Tijdens het najaar liep de tentoonstelling "Schijn bedriegt, de rechtvaardige oorlog als illusie" van de Belg Michel Lorand (i.s.m. Argos). Aan de hand van een aantal videoinstallaties, originele interviews en archiefdocumenten illustreert Lorand hoe de machthebbers van deze wereld het publiek doorheen de recente geschiedenis manipuleerden en hoe ze zo oorlogen rechtvaardigden.

De tentoonstelling werd aangevuld met een filmprogramma en een reeks lezingen. Zo waren er onder meer lezingen van Anne Morelli ("La Guerre sera fraîche et joyeuse", i.s.m. SCC), Ludo De Brabander ("Oorlog zonder grenzen") en een "Populist Shadow Theatre" door Paul Willemsen. De geplande lezing van Edwy Plenel werd helaas op het laatste moment geannuleerd.

Grote Oorlog op het grote scherm

In 2014 lanceerde CINEMATEK een vijfjarig project in het kader van de herdenking van WOI, in samenwerking met Visit Brussels: "Brussel en de Grote Oorlog op het grote scherm". In het kader van dit project worden verschillende thematische workshops uitgewerkt die verband houden met de Eerste Wereldoorlog.

In 2015 startten we met "De oorlog in beeld", in 2015 voegden we daar een tweede workshop, "Einde van de belle époque", aan toe. Sinds 2016 is er ook een derde atelier beschikbaar, "Ander front, verborgen oorlog". Dit gaat in op de oorlogsconflicten in andere regio's tijdens WOI, van de Balkan tot Afrika.

We herzagen het uitgangspunt van de workshops wel enigszins. Ondanks de onmiskenbare pedagogische kwaliteiten kende het programma immers niet het gewenste succes. Navraag bij collega's van andere erfgoedinstellingen leerde ons dat dit vrij algemeen is: de aandacht voor herdenkingsactiviteiten slonk snel. Het publiek werd dan ook geconfronteerd met een overaanbod.

Op korte termijn scoort dit programma misschien minder goed dan verwacht, het betreft een tijdeloos en sterk aanbod dat een plaats verdient in ons vast educatief aanbod. Ook stelden we vast dat de algemenere workshop het beter deed dan de meer gerichte.

Om al deze redenen werken we nu - samen met het SCC - aan één geïntegreerde workshop (aanpasbaar per leeftijd) onder de titel "14-18 de oorlog gefilmd" waarin de sterkste punten geïntegreerd worden. Deze willen we voortaan permanent aanbieden.

Daarnaast verzorgden Muriel Andrin en Laurent Vanclaire (ULB) samen een tiental filmcolleges met aansluitende vertoning in het kader van de 13de editie van de cyclus "Fragments pour une mémoire cinématographique". Het centrale thema dit jaar was de nauwe en fascinerende wisselwerking tussen wetenschap, technologie en film.

Er zijn uiteraard ook de talrijke lezingen, inleidingen, Q&A's en discussies bij onze filmprogrammatie in CINEMATEK en Flagey. Ter volledigheid geven we ook mee dat SCC en CINEA ook ondersteuning bieden voor de programmatie Het Zilveren Scherm / Films de Jadis en aan bepaalde cycli van filmklassiekers die in het hele land gecureerd worden door CINEMATEK. Zo staat CINEA mee in voor de programmatie in de Antwerpse Cinema Zuid.

Ook organiseerde CINEA een nieuw Zomerfilmcollege in Cinema Zuid in Antwerpen. Ook dit jaar was er een rijkgevoeld programma met een vijftiental lezingen en ruim 20 filmvertoningen (waaronder verschillende restauraties uit eigen huis). Twee thema's stonden centraal: het oeuvre van Chantal Akerman en de plaats van het lied in de filmgeschiedenis. Het Zomerfilmcollege bracht filmlekkers opnieuw in contact met gerenommeerde filmspecialisten uit binnen- en buitenland, maar vooral ook met films uit de collectie van het Filmarchief en andere Europese filmarchieven, die buiten de muren van CINEMATEK zelden of nooit op het witte doek vertoond worden.

In november was er nog de traditionele samenwerking met Zebracinema voor het seminarieweekend COFIB in het Dommelhof in Neerpelt. Het thema van deze 64ste editie, Buster Keaton, werd bestudeerd doorheen zes lezingen en 12 films.

SCC organiseert tenslotte ook verschillende activiteiten in het kader van samenwerkingen met de socio-culturele sector. Van januari tot mei organiseerde SCC een filmclub gewijd aan de Afrikaanse film in het kader van de cyclus "Afrikaanse film" van de Cel Internationale Solidariteit van de Stad Brussel. Elke maand werd een film vertoond met begeleidende inleiding. Ook de vertoning van *Reveka* (C. Yates & B. Colaax) in oktober vloeide voort uit een samenwerking met dezelfde Cel van de Stad Brussel, ditmaal in het kader van de Veertiendaagse van de Internationale Solidariteit. Tot slot organiseerde SCC ook de tentoonstelling "Bioscopen en buurtleven – Sint-Jans-Molenbeek (1907-2016)" in de Sint-Gorikshallen, in samenwerking met het MoMuse (het gemeentelijk museum van Molenbeek).

SCC werkt ook al vele jaren met hogescholen zoals HEF, IHECS en de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten van Brussel. Studenten van deze scholen wonen vertoningen bij in het kader van hun curriculum.

CINEMATEK onderhoudt bevoorrechte relaties met filmscholen, scholen voor beeldende kunsten en voor communicatie.

RONDLEIDINGEN

De permanente tentoonstellingsruimte van CINEMATEK in de Baron Hortastraat is vrij toegankelijk tijdens de openingsuren van de filmzalen. We organiseren er groepsrondleidingen zowel voor scholen als voor volwassenen. In 2016 leidden we 35 groepen rond (ruim 500 bezoekers), waarvan 10 in het Frans en 25 in het Nederlands.

Tijdens deze rondleidingen wordt de werking van CINEMATEK geschetst en de WUNDERKAMMER verkend. Dit curiositeitenkabinet, waarin de voorgeschiedenis van de cinema op interactieve wijze wordt tentoongesteld, blijft het publiek nog steeds bijzonder bekoren. Zoals eerder aangegeven hopen we het (permanente) tentoonstellingsaanbod in de nabije toekomst verder uit te kunnen breiden, wat ons ook zal toelaten de rondleidingen te verrijken.

HOGER ONDERWIJS

CINEMATEK onderhoudt bevoorrechte relaties met filmscholen, scholen voor beeldende kunsten en voor communicatie (INSAS, RITS, NARAFI, INRACI, ULB, ECOLE 75, SINT-LUKAS, KUL, UA, KASK, UGENT, IHECS, Saint-Luc, ERG, ULg/Arts du spectacle), maar ook voor andere studenten wil CINEMATEK een referentie zijn. Daarom kunnen alle studenten sinds enkele jaren een jaarkaart aanvragen (mits €5 administratieve kosten) die hen toelaat alle vertoningen aan €2 bij te wonen. Op de voornaamste campussen wordt hiervoor reclame gemaakt via de displays met programmabrochures. Verscheidene academische instellingen verplaatsen hun lessen ook naar onze filmzalen of organiseren er activiteiten, wat de bekendheid van CINEMATEK onder studenten verhoogt: ULB ELICIT (lessen van Muriel Andrin en Dominique Nasta), Ecole 75, NARAFI en IHECS.

In 2016 rondden we ook het eerste jaar van de samenwerking met de universiteit Lille 3 succesvol af. Het Filmarchief is er verantwoordelijk voor een hoor- en werkcollege in het kader van de master "Arts – cursus Cinéma, Documents, Archives". Omgekeerd buigen studenten en onderzoekers zich (in het kader van lessen, eindwerken of doctoraatsstudies) over deelcollecties en fondsen en dragen ze zo bij tot de valorisatie van onze collecties.

Gastprekers

Een aantal experts namen deel in 2016 aan ons educatief aanbod: Cristina Álvarez López (docente), Muriel Andrin (ULB), Anke Brouwers (Universiteit Antwerpen), Birgit Cleppe (Universiteit Gent), Kelley Conway (University of Wisconsin), Hilde D'haeyere (KASK School of Arts Gent), Eric de Kuyper (regisseur), Sam De Wilde (freelance), Thomas Elsaesser (University of Amsterdam), Hélène Frappat (Cahiers du Cinéma), Elisas Grootaers (KASK School of Arts Gent), Steven Jacobs (Universiteit Gent), Heike Klippel (Hochschule für Bildende Künste Braunschweig), Adrian Martin (docent), Dominique Nasta (ULB), Tom Paulus (Universiteit Antwerpen), Brigitte Rollet (prof. Institut d'études politiques, Paris), Laurent Vanclaire (ULB) Bart Versteirt (CINEA) et Gertjan Willems (Universiteit Gent).

Europese projecten

Het Filmarchief coördineerde en realiseerde de voorbije twintig jaar met succes een tiental Europese projecten en is daarmee zondermeer één van de voornaamste trekkers van Europese projecten over cinema in het algemeen en filmerfgoed in het bijzonder.

Er waren en zijn zowel projecten die onze gebruikelijke activiteiten ondersteunen en verrijken (zoals het project ABCinema ter versterking van ons educatieve aanbod), als meer innoverende projecten waar de focus ligt op onderzoek en innovatie op vlak van collectiebeheer en/of publieksactiviteiten. Het lopende project I-MEDIACITIES (optimalisatie van de online access tot onze collectie en de creatie van nieuwe IT tools voor onze diverse collecties) behoort tot deze laatste categorie.

Nog andere projecten – zoals FORWARD (zie verder) – ondersteunen de erfgoedopdrachten van filmarchieven in functie van wijzigende Europese en Belgische regelgeving.

In het geval van FORWARD ging het daarbij concreet om de recent naar Belgische wetgeving vertaalde Europese richtlijn over verweerde werken. Bij dit project nam het Filmarchief opnieuw een voortrekkersrol op en dit zowel tegenover andere Europese erfgoedinstellingen als tegenover de betreffende gesprekspartners binnen de Europese Commissie.

De financiering van deze projecten is per definitie tijdelijk en kan nooit als structureel beschouwd worden. Gezien we er echter goed in slagen nieuwe projecten binnen te halen, leveren deze intussen toch een vrij stabiele financiële pijler van onze werking. De laatste jaren vertegenwoordigen deze projecten dan ook een niet onbelangrijke financieringsbron.

Naast onze actieve bijdrage tot de Internationale Federatie van Filmarchieven (FIAP) en de Europese Vereniging van Filmarchieven (ACE, voorgezeten door Nicola Mazzanti), coördineerde het Filmarchief onderstaande projecten in 2016:

FORWARD

www.project-forward.eu

Tot op de dag van vandaag blijven vele honderdduizenden audiovisuele werken die de Europese filmarchieven bewaren ontoegankelijk omdat hun rechtenstatus onduidelijk is. Het FORWARD-systeem en het register voor verweerde werken – gecreëerd door 13 partners in het kader van dit project, gefinancierd door het EU-programma ICT-PSP – biedt vandaag innovatieve oplossingen die toelaten het wettelijke statuut van deze werken in kaart te brengen, om ze zo opnieuw toegankelijk te maken.

I-MEDIA-CITIES

www.imediacities.eu

I-MEDIA-CITIES betreft een project in het kader van het Horizon 2020-programma en wordt voor 100% met Europese middelen gefinancierd. Het betreft een onderzoeks- en innovatieproject van 17 partners. Samen trachten ze online acces te geven tot digitale content uit filmarchieven (voornamelijk audiovisuele content en foto's met bijbehorende metadata) met het oog op vernieuwend interdisciplinair en multidisciplinair onderzoekswerk. Het concrete project waarin dit gerealiseerd zal worden, is een meertalig platform, dat aan de hand van beeldmateriaal nieuwe onderzoeken naar de stadsontwikkeling van een aantal Europese grootsteden zal toelaten, met ruime aandacht voor de interacties tussen onderzoekers onderling, en tussen onderzoekers en publiek.

RAAD VAN BESTUUR

Voorzitter

De Keuleneer Eric

Ondervoorzitter

Coninx Stijn

Dagelijks Bestuur

Berenboom Alain

Berliner Alain

Cukier Dan

Dardenne Luc

Leyers Tomas

Quinet Patrick

Troch Fien

Vander Taelen Luckas

Witte Els

Bestuursleden

Aubenas Jacqueline

Barbé Martine

Berenboom Alain

Berliner Alain

Beyens Karin

Boël Christine

Bouckaert Peter

Brismée Jean

Collon Olivier

Coninx Stijn

Cukier Dan

Dardenne Luc

De Hert Robbe

De Keuleneer Eric

De Kuyper Eric

Delvaux Catherine

Drouot Pierre

Dujardin Paul

Duynslaegher Patrick

Enthoven Geoffrey

Hänsel Marion

Knauff Thierry

Kümel Harry

Lafosse Joachim

Lanners Bouli

Leyers Tomas

Outers Jean-Luc

Pauwels Caroline

Quinet Patrick

Reynaert Philippe

Roanne Henri

Roskam Michael R

Schoenaerts Matthias

Servais Raoul

Simons Henri

Stéphane Robert

Troch Fien

Van Dormael Jaco

Van Heddegem Joannes

Vander Taelen Luckas

Verheyen Jan

Winter Grace

Witte Els

Commissaris-Revisor

De Wulf Vincent

PERSONEELSLIJST

DIRECTIE

Conservator

Mazzanti Nicola

Adjunct Directeur

Vandenbrande Kristel

Head of Development

Waterschoot Véronique

Project Leader - Digital Engagement and Innovation

Hanegreefs Davy

(I-Media-Cities project)

Interdepartementale Administratieve Assistentie

Thiry Pauline

ONDERSTEUNENDE DIENSTEN

Financiën & Administratie

Cheikh Yasmine

Mouhsine Assiya

Retica Virginie

Somers Mikke

Human Resources

Bouyarbou Nadia

IT

Mockel Philippe

Pers

De Schrevel Emmanuelle

Communicatie

Charlier Julien

Deweert Patrice

Moyon Quentin

COLLECTIES

Valorisatie & Distributie

Vidanovski Daniella

Van Cutsem Arnaud

Beheer Analoge Filmcollecties

Malfliet Francis

Adam Patrick

Appelmans Liliane

Araiba Laila

Franceschi Nicolas

Hocquet Bernard

Lopez Rodriguez Alberto

Popov Stanislav

Access & Acquisition Films

De Blicq Clémentine *

De Martelaere Regina

Turci Arianna

Digilab

Marfoutine Marianne

Bredael Didier

Di Trapani Giacomo

Tondeur Christophe

Collectiebeheer Digitale Films

Mestdagh Bruno

De Vocht Victor

Van der Weide Mila (VIAA project)

Non-Filmcollecties & Documentatiecentrum

Dorchain Jean-Paul

Blanpied Anthony

Couvreur Catherine

Poppe Emil

Thonnon Jessica

Van Impe Steven

PUBLIEKE ACTIVITEITEN

Programmatie

Brouwez Céline

Joassin André

Pletinckx Micha

Rotsaert Peter

Bioscoopzalen & Museum

Delabie Hilde

Beets Bernard

Bernier Guillaume

Chambre Antoine

De Geyseler Hilde

El Gholabzouri Mohamed

Ers François

Gsir Jaaber

Ionescu Cristian

Leye Veva

Martin Isabelle

Scheppan Jiri

Van De Vel Nick

Van Der Auwera Emil

Verly Yves

Educatie

Reghem Jennifer

PARTNER VZW'S

Service de Culture Cinématographique

Malonda Y Sanz Freddy

Vlaamse Dienst voor Filmcultuur

Franck Stefan **

Versteirt Bart

Colpaert Lisa

VRIJWILLIGERS

Documentatiecentrum

Bollen Jan

Guillarmard Michelle

Lecoutre Virginie

Filmcollecties

Cerne Drago

Van Werde Francis

Winter Grace

PIANISTEN

Baents Alain

Chamaroux François

Fiorini Fabian

Nash Hilde

Marechal Hughes

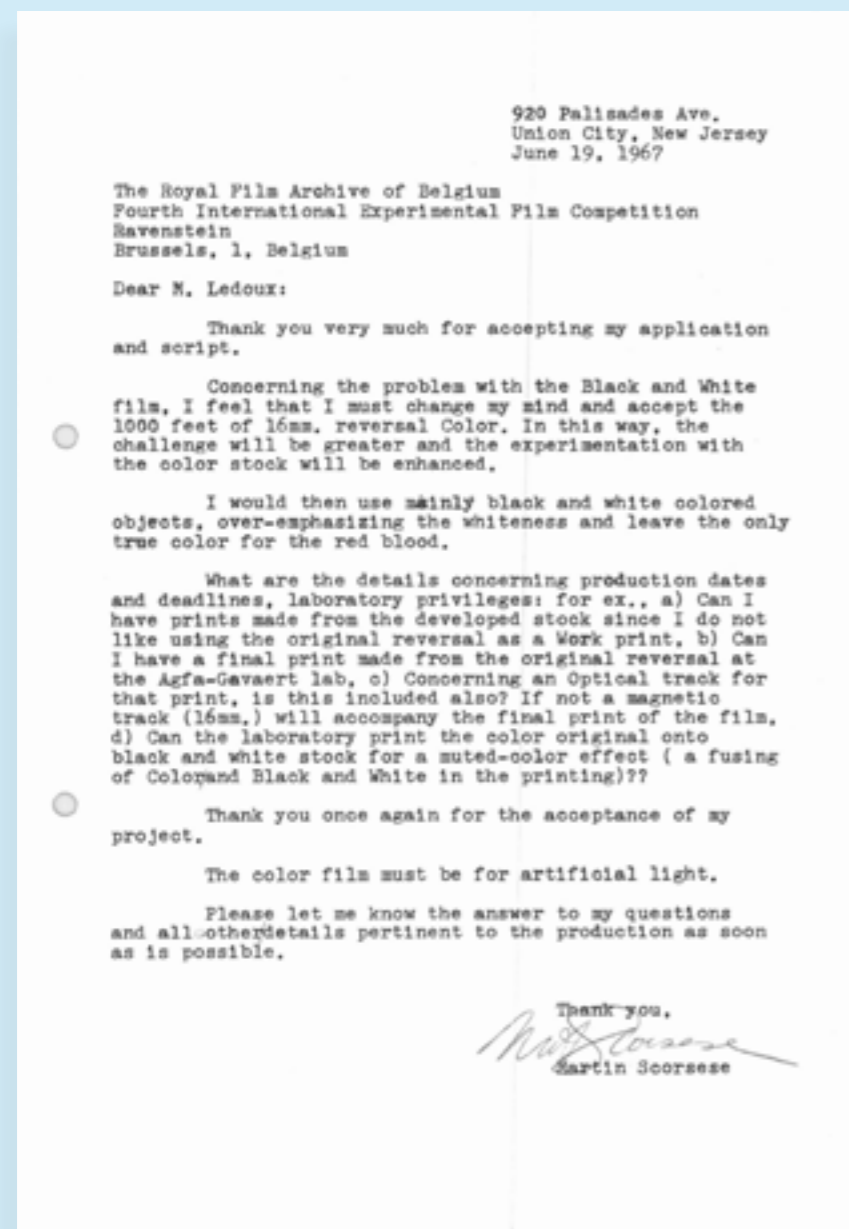
Plouvier Jean-Luc

Vanden Abeele Noah

Orlando Stéphane

* met pensioen vanaf 01/01/2017

** langdurige afwezigheid

Communicatie

Onze communicatie is er in eerste instantie uiteraard om de nodige ruchtbaarheid aan onze activiteiten te geven en het publiek te informeren en te gidsen. Als stichting van openbaar nut vinden we het heel belangrijk het publiek te begeleiden doorheen de collecties die we beschikbaar stellen, en dit via bijkomende achtergrondinformatie en duiding in onze programmabrochure, op onze website en via social media.

ONZE ORGANISATIE LEREN KENNEN

We mogen zonder schroom zeggen dat CINEMATEK wereldfaam geniet, maar moeten tegelijk erkennen dat de bekendheid in eigen land nog beter kan. Daarom investeren we sinds enkele jaren des te meer in institutionele communicatie over onze missies en ons bijzondere werk.

We doen dit eigenlijk voortdurend doorheen onze talrijke publieke activiteiten voor diverse publieken: via de voorstelling van een restauratie op festivals, het L'Age d'Or Festival, de publicatie van dvd's, de gesprekken met filmmakers, avant-premières of filmconcerten, of nog via bijdragen op colloquia en in debatten. Daarnaast nemen we ook deel aan reflecties over de plaats en rol van spelers uit het audiovisuele en culturele veld en uit de erfgoedsector in de hedendaagse stedelijke context. Ook een publicatie als dit uitgebreide jaarverslag draagt bij tot een goede institutionele communicatie. En uiteraard werken we ook graag en gretig samen met diverse media.

In 2016 werkten we verder in deze lijn, en dit zowel in binnen- en buitenland, want we kunnen nooit voldoende onderstrepen welke essentiële rol CINEMATEK op nationaal en internationaal vlak vervult.

We mogen zonder schroom zeggen dat CINEMATEK wereldfaam geniet, maar moeten tegelijk erkennen dat de bekendheid in eigen land nog beter kan.

246

persartikels over CINEMATEK.

240.000

bezoekers voor ons YouTube-kanaal, CINEMATEKfilms.

19.500

likes op onze Facebook-pagina.

13.650

personen krijgen onze nieuwsbrief.

2.800

mensen volgen onze Twitter-account.

ONZE COMMUNICATIE- STRATEGIE ACTUALISEREN

Effectief communiceren betekent ook de aanpak regelmatig evalueren en bijsturen. Ondanks het feit dat we 2016 moesten doorkomen met een onderbeband communicatieteam en een sterk verloop van tijdelijke krachten, hebben we het voorbije jaar toch een belangrijke eerste stap gezet naar een volwaardige nieuwe communicatiestrategie. Dit was hoogstnodig want de contouren van de huidige aanpak dateren nog van de heropening van het museum in 2009. Onder de werktitel "CINEMATEK 4.0" startten de directie, programmatie, communicatie, IT en het onthaal samen een reflectie over de aanpak van publiekswerking en communicatie. Ook de educatieve diensten SCC en CINEA werden hier nauw bij betrokken. De bedoeling is om de communicatie effectiever te maken en deze in te bedden in een volwaardige publiekswerking. We hopen in 2017 al een aantal eerste cruciale stappen te zetten. Tegelijk beseffen we dat de middelen die voorhanden zijn om dit te doen beperkt zijn en dat we stapsgewijs zullen moeten werken.

UITBREIDING FONDSENWERVING

Een volgend traject waar we – ook hier in alle bescheidenheid, want met beperkte middelen – graag verder op inzetten is de fondsenwerving via de communicatie naar mogelijke sponsors, mecenasen en het ruime publiek.

Ook de in 2015 opgestarte online campagne *donate* liep het hele jaar door. Een banner op onze algemene website trekt de aandacht van potentiële schenkers en leidt hen via één muisklik naar een specifieke *donate*-webpagina met meer info over het hoe en waarom van zo'n gift. De potentiële schenker verneemt hier ook waarvoor de giften de facto gebruikt worden. Deze online campagne laat ons toe met minimale financiële middelen een ruimere groep potentiële schenkers te bereiken. Voorgaande campagnes werkten vooral via persoonlijke brieven, wat ook efficiënt was, maar bijzonder tijdrovend en duur. Een verdere evaluatie van de *donate*-campagne zal ons helpen deze verder te verfijnen en uit te bouwen.

Verder bestudeerden we verscheidene aanpakken van crowdfunding, sponsoring en mecenaat in vergelijkbare instellingen. Ook hadden we een aantal verkennende contacten in zakelijke kringen. En we werkten een eerste versie van een dossier voor structurele partnerships en sponsoring uit. In 2017 willen we dit dossier finaliseren tot een volwaardig communicatie-instrument.

GERICHTE COMMUNICATIE NAAR SPECIFIEKE DOELPUBLIEKEN

Verschillende doelpublieken vergen een verschillende aanpak. Om zo goed mogelijk in te spelen op deze diversiteit werken we vaak en graag samen met institutionele, culturele en promotionele partners.

Ons cinefiele publiek wordt bijvoorbeeld mede dankzij waardevolle partners als Sabzian, Courtisane en Subbacultcha bereikt. Voor de communicatie rond events, cycli en retrospectieven werken we haast steeds samen met partners. Heel diverse partners, bijvoorbeeld de Mexicaanse Ambassade voor de retrospectieve over Nicolás Pereda en de Brusselse Museumraad voor Museum Night Fever. De diverse internationale gemeenschappen in en rond Brussel worden aangesproken door middel van gerichte acties met de culturele diensten van de ambassades en een aantal buitenlandse cultuurhuizen (zoals Goethe Instituut Brussel, Institut français...).

Om het jonge filmpubliek te bereiken, stellen we communicatiestrategieën op in samenwerking met de educatieve diensten SCC en CINEA (voorheen VDFC).

Studenten trachten we maximaal aan te trekken via een nauwe samenwerking met de onderwijsinstellingen. In 2016 onderstreepten we deze band via gerichte campagnes in de Brusselse universiteiten, hogescholen en taalonderwijsinstellingen. We werkten hiervoor met contactpersonen binnen de instellingen, affiches & flyercampagnes, partnerships met studentenkringen, wedstrijden via de cultuurkaarten...).

Uiteraard blijft ook ons voordelig studententarief een troef: elke student kan voor €5 een jaarkaart kopen die toelaat een jaar lang filmvertoningen bij te wonen aan €2. In 2016 kochten 512 studenten een dergelijke kaart aan. E-mailadressen van studenten die zich registreerden (hetzij voor een jaarkaart, hetzij voor online aankoop van een ticket) worden voortaan gebundeld in onze databank voor verdere gerichte promotie. In dezelfde lijn werd het adressenbestand van de communicatieploeg met de waardevolle hulp van onze stagiaires grondig verbeterd.

—
La publication de
notre programme sur
support papier demeure
un outil important
pour informer et guider
le public.
—

Ook wie een trimesterkaart (€30) of jaarkaart koopt (€60 / of €40 voor 65+) geniet van een voordeeltarief. In 2016 werden 226 dergelijke jaarkaarten verkocht. Dit aantal blijft lichtjes dalen, vorig jaar waren het er nog 265. Steeds meer mensen – ook trouwe bezoekers – verkiezen losse tickets. Het tariefverschil blijkt slechts voor weinigen nog een doorslaggevende factor. Ook dit is een gegeven dat we meenemen in de uitwerking van onze nieuwe aanpak.

Daarnaast bieden we de informatie omtrent onze publieke activiteiten op verschillende papieren dragers. Elke maand bieden we een verschillende affichekalender aan (recto: kalender, verso: een affiche waarmee een element van de maandelijkse programmatie uitgelicht wordt). Telkens verdelen we ruim 4.000 exemplaren. Met een wisselende oplage van 500 tot 5.000 exemplaren (afhankelijk van de betrokken partner) worden ook regelmatig postkaarten en andere affiches aangemaakt om een bepaalde cyclus of de komst van een genodigde promotioneel te ondersteunen.

Ons driemaandelijks programmablad blijft toch de belangrijkste (en meest verspreide) drager. In 2016 werd de oplage lichtjes opgetrokken tot 17.700 exemplaren per trimester, tegenover 16.500 in 2015.

De publicaties worden zo breed mogelijk verspreid. Dit via onze abonnees (298 in 2016, een zeer lichte stijging tegenover 2015) die het programmablad tegen betaling thuis geleverd krijgen, maar vooral ook via gratis distributie in partnerinstellingen verspreid over de stad, al dan niet via de CINEMATEK-displays (beheerd door Astepforward). Onze andere papieren dragers worden doorgaans maandelijks verdeeld via een variërend netwerk van culturele trekpleisters en horecazaken in Brussel centrum, Elsene en Sint-Gillis.

Bijzondere cycli en events als het L'Age d'Or Festival, Jonge Filmfans of de Cinéclub in Studio 5 genieten nog van een eigen bijkomende affichecampagne en distributie. Ook op het L'Age d'Or filmfestival zetten we extra in met een tijdelijke communicatiemedewerker, een volwaardige catalogus, een affichecampagne en een – intern gemaakte – eigen website voor het festival. Een belangrijk platform dat toelaat het hele jaar door gericht te communiceren naar dit specifieke doelpubliek.

Drukwerk blijft ook vandaag de dag belangrijk, maar we kunnen niet voorbijgaan aan de kost (druk en distributie) die hiermee gepaard gaat. Samen met onze dienst programmatie blijven we nadenken hoe we het drukwerk zo efficiënt mogelijk kunnen inzetten in onze evolverende publiekswerking. We voorzien de eerste concrete maatregelen in 2017 in te voeren.

E-COMMUNICATIE

Onze website www.cinematek.be is uiteraard een belangrijk communicatie-instrument. In het algemeen vertonen de cijfers met betrekking tot actieve bezoekers enige toename. In 2016 telden we 18.100 gebruikers met gebruikersprofiel (tegenover 16.300 in 2015), 11.600 Franstaligen en 6.500 Nederlandstaligen.

Het overgrote deel surft via een computer, slechts weinigen doen dit via hun smartphone. 55% surft regelmatig naar de site. Het aantal bezoekers blijft in licht dalende lijn (en dit sinds 2014). Al is de neerwaartse trend iets minder sterk dan vorig jaar (-4,4% tegenover -10% in 2015).

Onze website scoort heel goed in de meest gebruikte browsers. Slechts een fractie van de website wordt intensief gebruikt. De meeste surfers bekijken info over ons aanbod in de zalen. Tickets of andere aankopen doen ze amper en ook de pagina's van het documentatiecentrum worden minder gebruikt. Dit alles bevestigt de noodzaak van een vernieuwde, gebruiksvriendelijke en overzichtelijke website die beter aansluit bij de actuele noden (web en mobiel). Een aantal eerste stappen in die richting werden intussen gezet. We werken al enige tijd met een responsive web design en werkten al een ruwe structuur uit voor een vernieuwde website. Verdere stappen en investeringen zijn voorzien voor 2017. We hopen zo snel tot een gebruiksvriendelijkere en effectievere website te komen.

De creatie van een specifieke L'Age d'Or website bleek een heel goede zet. De responsgraad (35%) lag hoog voor een nieuwe site. De dynamiek van de Facebookpagina verdubbelde quasi over twee festivalédities heen en telt nu 1.059 abonnees. We hebben deze pagina ook buiten het festival actueel gehouden, ondermeer met info over andere CINEMATEK-programmaties in de lijn van het festival en door nieuws te verspreiden over films en regisseurs die deelnamen. Deze aanpak bleek te lonen en wordt nog verder versterkt in 2017.

Ook ons nieuwsbriefbeleid werd aangepakt: 13.649 personen zijn nu ingeschreven op deze brieven. We verstuurden merkbaar meer newsletters: 101 om precies te zijn (45 in het Frans, 45 in het Nederlands en 11 in het Engels over L'Age d'Or), tegenover 49 in 2015. De brieven richten de aandacht op specifieke cycli, events, genodigden... En worden ook echt gelezen. 45% van de verstuurde brieven werden ook echt geopend en dat is best veel!

SOCIAL MEDIA

Naast de website wordt de aanwezigheid van CINEMATEK online verzorgd via Facebook, Twitter, YouTube en Flickr. Deze social media winnen ook voor ons aan belang.

In 2016 haalde Facebook 19.555 likes (15.535 in 2015). Ons profiel groeit voortdurend en blijft een goede bijkomende tool voor promotie op korte en middellange termijn. De website en Facebook bestaan eigenlijk vrij los van mekaar: 60% van de bezoekers belanden, bijvoorbeeld, rechtstreeks op onze Facebook-pagina. De Facebook link staat ook nog niet zo lang duidelijk aangegeven op de website (dit geldt ook voor onze Twitter account). In 2016 hebben we ook getracht merkbaar meer posts te plaatsen om zo een prominentere plaats in te nemen bij de volgers. Verder leverden ook de Facebook events en de linken naar evenementen van partnerinstellingen goede resultaten op. We exploreerden ook samenwerking op social media met partners als Les Cahiers du cinéma, Mubi... Dit creëerde nieuwe dynamieken die we in 2017 willen verderzetten.

@CINEMATEKbe kent op Twitter nu een doorlopend succes (2.176 in 2015 / 2.805 in 2016). Inhoudelijk is het account geëvolueerd van een informatiekanal over onze programmatie naar een account waar we vooral nieuws uit de Belgische en internationale filmwereld doorsturen, terwijl het Facebook account voornamelijk onze eigen programmatie ondersteunt.

YouTube en Flickr worden hoofdzakelijk gebruikt als een publiek archief voor beeldmateriaal van onze genodigden. Foto's van events met filmmakers en persoonlijkheden uit de filmwereld belanden op Flickr en worden regelmatig gedeeld via Facebook. Deze beelden zijn vaak het resultaat van onze samenwerking met studenten van communicatie- en filmscholen (IHECS, IAD, INSAS).

Videocaptaties van langere gesprekken of masterclasses met de regisseurs zijn terug te vinden op ons YouTube-kanaal 'CINEMATEKfilms'. In 2016 werden 55 captaties van introducties, lezingen en Q&A's op YouTube gezet (38 in 2015). Het succes van het YouTube kanaal blijft. Met 241.036 weergaven tellen we 792.765 minuten 'kijktijd' (610.886 in 2015). 1.016 bezoekers abonneerden zich op het kanaal (+247 in 2016) en krijgen zo regelmatige updates. In totaal uploadde CINEMATEK 261 video's.

flickr

In 2016 creëerden we een Instagram profiel dat vandaag 79 publicaties en 753 abonnees telt. Foto's geven er een dynamisch beeld van de verschillende events die we organiseren. Het profiel is complementair aan onze Flickr pagina die we nu meer als een algemene archiveringsruimte gebruiken en die daardoor minder levendig is.

In 2017 plannen we deze social media verder te kunnen uitbouwen, in de lijn van de doelstellingen die we voorop stelden in ons zogenaamde CINEMATEK 4.0 plan, met het oog voor een sterke publiekswerking en dynamische samenwerkingen met diverse partners. We hopen het communicatieteam ook in die zin te kunnen versterken.

MEDIA-AANDACHT

Wie er regelmatig de cultuurpagina's op naslaat, stelde het zeker al vast: onze rijke programmatie haalt zeer regelmatig de pers. Om onze media-aanwezigheid dynamischer te maken, vestigen wij onze aandacht en inspanningen op een selectie van specifieke onderwerpen, dit om tot een meer zichtbaar en spectaculair resultaat te komen.

De keuze valt ofwel op moeilijkere onderwerpen die het waard zijn om ontdekt en ondersteund te worden ("Schijn bedriegt" van Michel Lorand, "Seeing in the Dark" van Anouk De Clercq), ofwel op meer evidente onderwerpen waarvan we verwachten dat er veel interesse voor zal zijn (de cover en vier pagina's in Bruzz voor de cyclus 'Judd Apatow', een speciaal groot dossier in "Tellement ciné" van de RTBF, enzovoort).

Het is duidelijk dat het vooruitzicht op een mogelijk interview journalisten motiveert en dat dit soms het pad kan effenen voor minder toegankelijke programma's. Zo was het mogelijk om dergelijke interviews voor meerdere cycli te organiseren, zoals die rond Jafar Panahi, Lydia Chagoll of Jacques Rivette. Voor andere programma's hielden we het gewoon op een persbericht. Op voorwaarde dat de informatie op tijd wordt verspreid, kan ook zo'n bericht resultaten opleveren, en dit vooral wanneer het klassieke cycli betreft (cycli "Buster Keaton", "Ozu", "Kurosawa", enzovoort). Bovendien was er dit jaar opnieuw ruime aandacht voor het L'Âge d'Or Festival.

De situatie op de redacties zelf, speelt ook een rol. De context bij De Morgen is na het vertrek van Jan Temmerman veranderd: filmjournalisten zijn vaak overtuigd van het belang van een voorstel, maar zijn afhankelijk van de verantwoordelijken van de cultuurrubriek voor wie cinema geen prioriteit lijkt. In de huidige structuur van Agenda BRUZZ is er minder plaats voor artikelen met meer diepgang. Toch genieten we ruime pers aandacht voor de cyclus gewijd aan Judd Apatow. Verder werden wij wel aangenaam verrast door een bezoek van een ploeg van Bruzz-tv in verband met de tentoonstelling "Schijn bedriegt". Ook de filmrecensent van De Standaard volgt onze activiteiten op de voet, zelfs al vertaalt dit zich niet altijd in artikelen.

Er kwamen de laatste jaren meer rubrieken als "Kom uit uw kot", "Weekwijzer", enzovoort, waarin korte aankondigingen een plaats kunnen vinden. Bovendien genieten we ook ruime aandacht via onze talrijke samenwerking met filmfestival als het BeFilm Festival, Festival Anima, Festival du Film de Bruxelles, Off Screen, PrideFestival, enzovoort.

Wij hebben ook het geluk gehad te kunnen rekenen op een aantal trouwe redactionele partners. Wij werden vaak uitgenodigd in de uitzendingen bij de RTBF van La Première "Entrez sans frapper" en "Un jour dans l'histoire" en we kwamen verschillende keren in het Journaal.

Wie er regelmatig de cultuurpagina's op naslaat, stelde het zeker al vast: onze rijke programmatie haalt zeer regelmatig de pers.

"Tellement Ciné" op La Deux neemt regelmatig contact met ons op. "Demandez le programme" en het ochtendcultuurjournaal op Musiq'3 volgen met aandacht onze activiteiten. De mooie samenwerking met KLARA werd ook voortgezet, zowel binnen als buiten het kader van ons partnerschap. Er wordt heel regelmatig naar onze cycli en programma's verwezen, ook los van onze betrokkenheid. In het kader van ons partnerschap kiest de redactie per trimester één cyclus, wijdt er een mooie uitzending aan en biedt abonnementen aan de luisteraars. Het wegvallen van cobra.be, de cultuurwebsite van de VRT, blijft een spijtige zaak. Wel genieten we af en toe aandacht op de cultuurpagina's van deredactie.be. Er was nog geen gelegenheid om samen te werken met het nieuwe culturele magazine van Canvas "Culture Club". Ook blijven we in contact met "De 7de Dag" en "De afspraak" en stellen hen regelmatig onderwerpen voor.

De Focus Night-formule heeft haar vaste plaats verworven zowel bij de partners (Le Vif en CINEMATEK) als bij het publiek (bezoekers en lezers). De formule is eenvoudig: eens per maand wijdt Focus een artikel aan een film, een van hun filmrecensenten komt de film bij ons inleiden en achteraf praat iedereen na bij een glas. De Nederlandstalige tegenhanger Focus Knack, doet niet mee aan deze formule, maar hun interesse voor onze activiteiten is daarom niet minder groot. Wij hebben ook opnieuw stappen gezet om de aandacht van bepaalde, meer populaire, kranten op te wekken. En dit met succes: er verschenen artikelen in onder andere La Dernière Heure, L'Avenir en Het Laatste Nieuws.

Onze persrelaties focussen zich vooral op de publieke activiteiten. Wat niet belet dat we ook de collectiewerking in de media-aandacht trachten te brengen. Mooie voorbeelden hiervan zijn de dvd met de eerste films van Hou Hsiao-hsien alsook *Déjà s'envole la fleur maigre*, zonder daarbij de dvd *Vakantie* te vergeten. Het mooie restauratiewerk van de films van Hou Hsiao-hsien oogste zelfs lof in het Franse dagblad Le Monde.

Ook het feit dat verschillende van onze restauraties geselecteerd worden door filmfestivals (bijvoorbeeld die van Bologna en Tunis), maakt dat onze collectiewerking internationale pers aandacht geniet. Tot slot blijven we, voornamelijk bij monde van onze conservator, ook een belangrijke stem in het internationale sectoriële en publieke debat over filmerfgoed. Dat was in 2016 onder meer zo m.b.t. de omzetting van de EU-richtlijn over verweesde werken.

Mediapartners

In 2016 waren onze mediapartners:

- BRUZZ (ter vervanging van FM Brussel en Agenda)
- VRT (KLARA)
- La Libre Belgique
- La RTBF (La Première en Musiq'3)

PERS

BRUZZ

- 08.01: Chillingly Brilliant Charlotte Rampling (Niel Ruëll)
- 28.01: Elles tourment (Niel Ruëll)
- 28.01: Michael Lonsdale. Baas van de bijrol. (Niel Ruëll)
- 04.02: De Magie van nWave. Ben Stassen. (Niel Ruëll)
- 04.02: Jeux interdits (Niel Ruëll)
- 11.02: De Documentaire als kunstwerk (Sam Steverlyncx)
- 11.02: Wes Craven. Scream the house down. (Niel Ruëll)
- 18.02: Piano-erotiek (Niel Ruëll)
- 18.02: The Assassin. Hou Hsiao-hsien stimule l’imagination. (Niel Ruëll)
- 25.02: Under the Northern Light. Victor Sjöström. (Luc Joris)
- 25.02: Retour à Ixelles
- 03.03: Maître de la comédie. Ernst Lubitsch. (Luc Joris)
- 03.03: Heimat @ Flagey
- 31.03: Close-up van de Borgate Accattone (Luc Joris)
- 07.04: ABC Anouk De Clercq (Ive Stevenheydens)
- 21.04: Eternal Resurrection. David Bowie. (Luc Joris)
- 07.05: Pride Festival on a human scale (Ive Stevenheydens)
- 26.05: Meyer au Borinage
- 02.06: Vlaamse kaskrakers
- 02.06: Componist van het leven zelf. Yasujiro Ozu. (Luc Joris)
- 09.06: ‘ Niet voorjezelf denken, is het gevaarlijkste wat er bestaat’ (Niel Ruëll)
- 09.06: Bienvenue sur la planète Rivette (Luc Joris)
- 16.06: Stïlist met boek en cinema. Volker Schlöndorff. (Luc Joris)
- 30.06: Film Noir : Panorama & Reprise de la Quinzaine des réalisateurs (Niel Ruëll)
- 16.09: Don’t blush, just laugh. Judd Apatow (Niels Ruëll) + couverture du magazine
- 16.09: Akira Kurosawa
- 23.09: Retour aux sources
- 30.09: Afwijken is de norm – Âge d’Or (Niels Ruëll) + courverture
- 07.10: Paria dans son propre pays. Jafar Panahi. (Luc Joris)
- 21.10: Less is more. Nicolás Pereda. (Niels Ruëll)
- 28.10: Pas pour les trouillards
- 04.11: Cobra sous les projecteurs
- 04.11: Ascenseur pour l’échafaud
- 02.12: Marco Bellocchio. Italië op de bank. (Niels Ruëll)
- 09.12: Home Sweet Home
- 23.12: Everyday is a party for film fans (Luc Joris & Niels Ruëll)

Autres

- 09.10: Dissent! Joana Hadjithomas and Khalil Joreige (Argos)

PERS NL

De Tijd

- 27.02: Hou Hsiao-hsien: Early works
- 29.11: BE Film Festival focust op recente Belgische producties

De Morgen

- 24.02: Vroeg werk van Hou op dvd (Christophe Verbiest)

- Apr.:Het beste van Brussel volgens dichter des vaderlands (Joni Horemans)
- 18.06: Europese cinema in de spotlights (Robin Broos)
- 27.09: Festival L’Âge d’Or: Lang leve de experiementele en subversieve cinema! (Ivo De Cock)
- 29.09: Knokke, waar de avant-garde ooit thuis was (Luc Joris)
- 10.12: Lachen met een stenen gezicht (Ewoud Ceulemans)

De Standaard

- 11.06: Cinema Europa
- 02.07: Cannes – Brussel
- 05.07: Vakantie! 80ste verjaardag van ons ‘betaald verlof’ (Tom Le Bacq)
- 16.07: Vakantiefilmpjes (Ben Van Alboom)
- 23.07: Noir encore (Ben Van Alboom)
- 27.08: Star, Stripes & Movies
- 01.10: L’Âge d’Or
- 10.12: Buster Keaton

Focus Knack

- 27.01: Michael Lonsdale. ‘De mensen weten niet of je Frans, Brits of – erger nog – Belgisch bent’. (Sam De Wilde)
- 24.02: O acto da primavera
- 24.02: Zet die film off !
- 24.02: Hou Hou Hou ! (Dennis Van Dessel)
- 02.03: Krzysztof Kieslowski zult gij eren (Niels Ruëll)
- 23.03: Caravaggio
- 23.03: De Klassieker. The Killing. (Dave Mestdach)
- 20.04: David Bowie
- 01.06: Vlaamse kaskraakers sinds 2000
- 01.06: Retrospectieve Jacques Rivette
- 15.06: De verrijzennis van Yasujiro Ozu. Beter dan Orson Welles. (Isolde Vanhee & Dave Mestdach)
- 22.06: May the farce be with you (Dennis Van Dessel)
- 06.07: De congé payé wordt 80 (Stijn Tormans)
- 13.07: B to Z double bill. A deep blue sea.
- 24.08: Stars, stripes and politics
- 14.09: Judd Apatow
- 19.09: Cruise Away – met Red Star Line de wereld rond
- 28.09: L’Âge d’Or
- 19.10: Nicolás Pereda / Mexicaanse cinema
- 01.12: Howard Hawks: de zilveren vos van Hollywood (Sam De Wilde)
- 14.12: Be Film Festival

Trends

- 03.03: Migranten met een gelaat
- 26.05: Pixels voor een tweede leven (Wim Ver Elst)

Het Laatste Nieuws

- 10.12: Daens keert in 2017 terug naar bioscoop (Amaury Michaux)
- 13.12: ‘Daens’ keert na 25 jaar terug naar de cinema

De Witte Raaf

- Jan.-Feb.: Jef Cornelis
- Sep.-Oct.: EXPRM NTLFILMFESTIVAL

Filmmagie

- Maart: Hou Hsiao-hsien. Taiwan Film Panorama. (Freddy Sartor)
- Apr.: Belgische documentaires (Bjorn Gabriels)
- Mei-Juni: Déjà s’envole la fleur maigre. Melancholie in de mijnstreek. (Gorik DeHenau)
- Oct.: L’Âge d’Or eert Exprmntl (Bjorn Gabriels)
- Nov.: 14’18 – De grote oorlog in de Belgische film (Dirk Michiels)

H Art

- 15.09: Service. Filmkunst en cultuur in Cinema Zuid
- 15.09: Anouk De Clercq bij Sofie Van de Velde. Terug naar de white cube ? (Pieter Van Bogaert)

Vertigoweb

- Ciné Select
- Fade to White
- Anke Wauters (Ruben Nollet)
- Mens en natuur (Christophe Verbiest)
- Feb.: Rural Terror. Cinematek Brussel.

Autres

- 03.02: Hou Hsiao-hsien – Early Works (DVDInfo)
- Maart: Join the Cult @Offscreen Film Festival (Joke Embrechts – Beeld Express)
- Mei: Zevende kunst voor fijnproevers (Ingrid Laporte – Randkrant)
- 17.09: Red Star Line Museum – Flat Earth Society kijkt uit naar Cruise Away (Ruddy Berghmans – cartoon-productions.be)
- 22.09: De BNP Paribas Fortis Film Days zijn terug van 25 tot 28 september (Belga)
- 06.10: EXPRMNTL (Jan Sulmont – Kutfilm)
- 14.10: Filmclub Zottegem schonk archief aan Cinematek. Ook in de toekomst Ciné Local. (Pieter De Valkenaere – De Beiaard)
- 19.10: CINEMATEK toont musea in de film (Roel Daenen)
- 02.12: Maestro Marco Bellocchio (Stefan Eraly – Artsenkrant)

PERS FR

Focus Vif

- 19.02: Jeunesse de HHH (Louis Danvers)
- 19.02: Corps et lames (Louis Danvers)
- 26.02: Voyage à Porto (Louis Danvers)
- 26.02: Le Grand festin (Nicolas Clément)
- 15.04: Bowie et le cinéma (Jean-François Pluijgers)
- 27.05: Fine fleur (Louis Danvers)
- 10.06: L'Europe du cinéma à Bruxelles (Jean-François Pluijgers)
- 10.06: Le merveilleux retour d'Ozu (Louis Danvers)
- 10.06: Vita Brevis, éternel éphémère (Louis Danvers)
- 17.06: Au son du tambour (Louis Danvers)
- 24.06: Quinzaine des Réalisateurs (Jean-François Pluijgers)
- 02.09: Blade Runner (Jean-François Pluijgers)
- 09.09: Urban Stories (Jean-François Pluijgers)
- 09.09: Kurosawa s’installe à Flagey ! (Louis Danvers)
- 16.09: Vacances (Louis Danvers)
- 23.09: Clap troisième ! (Louis Danvers)
- 30.09: Chungking Express (Jean-François Pluijgers)
- 07.10: Tout Jafar Panahi (Jean-François Pluijgers)
- 28.10: Ascenseur pour l'échafaud (Jean-François Pluijgers)
- 04.11: Cobra Films a 30 ans ! (Louis Danvers)
- 25.11: Focus Night. Escape from New York. (Jean-François Pluijgers)
- 25.11: L'Italie au Borinage (Louis Danvers)
- 02.12: Howard Hawks à la Cinematek (Louis Danvers)
- 16.12: La maxi-fête du cinéma belge (Jean-François Pluijgers)

La Libre

- 13.01: « Elles tourment » dès le 28 janvier
- 27.01: Bouli Lanners et Michael Lonsdale en duo à Cinematek (Fernand Denis)
- 27.01: Des archives qui en disent long sur la télé-

- vision (Dimitra Bouras)
- 30.01: Jacques Rivette nous laisse avec son mystère (Hubert Heyrendt)
- 03.02: Robinson, Valentin(e), Alice et Kurt s’animent à Flagey
- 04.02: Extrêmement Lonsdale (Fernand Denis)
- 10.02: Le mystère Charlotte Rampling (Hubert Heyrendt)
- 24.02: A touch of Hou (Fernand Denis)
- 25.02: Agnès Varda garde la patate (Guy Duplat)
- 04.03: Le dernier de Oliveira projeté à Bruxelles
- 13.04: On peut avoir une formation de cinéaste et préférer l’écran vide (Dimitra Bouras)
- 25.04: Schlöndorff invité au Festival de Bruxelles
- 23.05: Films d’Ozu
- 04.06: Viens jouer avec Rivette (Fernand Denis)
- 08.06: Dimanche et Vita Brévis (Dimitra Bouras)
- 08.06: Les succès du cinéma flamand tout l’été à Flagey (Fernand Denis)
- 08.06: Vie et mort au bord de la rivière (Hubert Heyrendt)
- 15.06: Valeria Bruni Tedeschi, une invitée de folie (Alain Lorfèvre)
- 18.06: Le plus français des cinéastes allemands (Hubert Heyrendt)
- 29.06: Tranches de documentaire. Vacances. (Fernand Denis)
- 29.06: Les restaurations de la Cinémathèque à l'honneur à Bologne
- 29.06: La Croisette s’invite à Flagey (Hubert Heyrendt)
- 03.10: Allo Judd Apatow à la Cinematek
- 04.10: Panorama expérimental (Hubert Heyrendt)
- 04.10: Quand le cinéma expérimentait au Zoute (Hubert Heyrendt)
- 05.10: Quand EmmaThompson incarnait Hillary Clinton (Fernand Denis)
- 12.10: Ceci n'est pas une rétrospective (Fernand Denis)
- 12.10: Fukushima : la mort invisible (Hubert Heyrendt)
- 15.11 : Un très beau festival du film sur l’art (Guy Duplat)
- 23.11: EXPRMNTL (Serge Meurant)
- 03.12: Bruxelles à l'heure Bellocchio (Hubert Heyrendt)
- 17.12: Le Be Film clôture l’an en noir-jaune-rouge (Hubert Heyrendt)

Le Soir

- 13.01: Le festival « Elles tourment » dès le 28 janvier
- 30.01: Jef Cornelis. La télé était un art. (Flavie Gauthier)
- 05.02: Cosplay, anime et karaoké, Anima met le cap sur le Japon (Didier Stiers)
- 24.02: The Verdict
- 24.02: Hou Hsiao-hsien – Early works (Fabienne Bradfer)
- 25.02: Agnès Varda à Ixelles
- 27.02: « Voir les réfugiés dans les rues incite à les aider (Béatrice Delvaux)
- 25.03: David Bowie (DR)
- 05.04: Un ascenseur entre Gray et Couronne (Patrice Leprince)
- 12.04: « Je vous invite à voir dans le noir » (Fabienne Bradfer)
- 21.04: Quand David Bowie faisait son cinéma (Philippe Manche)
- 16.06: Volker Schlöndorff. Leçon de cinéma. (Didier Zacharie)
- 06.07: Vacances. Vakantie. (Fabienne Bradfer)
- 05.09: Les cinémas oubliés de Molenbeek (Alexis Afeiche)
- 15.09: Cycle américain à la Cinémathèque (Fabienne Bradfer)
- 19.09: Judd Apatow, le roi de la comédie (Didier Zacharie)
- 01.10: Apatow à la Cinematek (Fabienne Bradfer)

- 03.10: Rencontre avec l'autre cinéma. L'Age d’or se déroule du 6 au 11 octobre à la Cinematek (Fabienne Bradfer)
- 05.10: Cinémat muet
- 05.10: Bozar salue Gilles Laurent
- 13.10: Jafar Panahi nous dit « où il en est » (Fabienne Bradfer)
- 27.10: Voyage dans l'histoire du cinéma (Gaëlle Moury)
- 27.10: La culture s’invite dans le monde des enfants (Gaëlle Moury)
- 09.11: Brussels Art Film Festival. L'art sur les écrans.
- 01.12: Le retour flamboyant d'Emir Kusturica (Gaëlle Moury)
- 05.12: Bellocchio, maestro à l'italienne (Gaëlle Moury)
- 22.12: Be Film Festival, le sel du paysage belge (Gaëlle Moury)

L'Echo

- 24.02: La voie de l'épée (Sylvestre Sbille)
- 25.02: Agnès Varda, jeune artiste (Didier Beclard)
- 11.06: Dire que le cinéma belge est conservé dans un garage... (Mélanie Noiret)
- 15.06: Le maître Volker Shlöndorff (Sylvestre Sbille)
- 06.07: La Quinzaine des Réalisateurs à Flagey (Sylvestre Sbille)
- 31.08: Tous les goûts sont dans la culture... (Sylvestre Sbille)
- 07.10: Suis-je le dernier ou le premier ? (Sylvestre Sbille)
- 29.11: Le cinéma belge est à l'honneur avec le BE Film Festival (Didier Beclard)

Métro

- 26.02: Le Festival de l'autre cinéma (Nicolas Naizy)
- 16.12: Le festival de la Belgique sur toile

L'Avenir

- 28.06: Les congés payés, un droit qui fête ses 80 ans
- 05.10: Des km de bobines à la Citadelle (Bruno Malter)
- 07.12: Les Poings dans les poches. Le premier Bellocchio. (Elli Mastorou)
- 15.12: Noël autrement. La fête du cinéma (David Hainaut)

La Dernière Heure

- 28.08: La Cinematek « fait vivre l'histoire du cinéma » (Clara Veszely)
- 19.12: Le Cinéma belge à l'honneur (A.F.)

Moustique

- 10.02: La Grande Charlotte (Juliette Goudot)
- 25.05: 3 films flamands à voir
- 13.07: L'histoire des congés payés par la Cinematek

Autres

- 25.02: Cycle de cinéma portugais à la Cinematek (Carlos Pereira)
- Maart: Agnès Varda. Toujours la patate. (Marie Pons – Let's Motiv)
- 02.04: L'alien du cinéma ! (Frédéric Vandecaserie)
- 20.05: Le goût du saké (Le Vif)
- 07.06: Cinematek : Jacques Rivette (Nicolas Gilson – Un grand moment de cinéma)
- 21.06: Cinematek : La reprise de la Quinzaine (Nicolas Gilson – Un grand moment de cinéma)
- Juli: Vacances / Vakantie (Serge Meurant)
- Juli: Les bons plans ciné de l’été (Marie Claire)
- 29.08: Vu de Bruxelles : La Cinematek de

- Belgique en version numérique (Philippe Laurent – Archimag)
- 01.09: Palimpseste. L'Humanité perd la mémoire. (Philippe Braquenier – Médor)
- 22.09: BNP Paribas Fortis Film Days. Tournée Générale. (Frederic Eelbode – Trends)
- 22.09: Du 25 au 28 septembre, Les BNP Paribas Fortis Film Days sont de retour sur grand écran (Belga)
- 01.11 : Le Vent qui se soir joue attentif (Laurent Courtens – L’art Même)
- 23.11: Une fin d’année toute en ciné au Be Film Festival (Guido)
- 01.12: À vos agendas (Aurélia Dejond – Juliette & Victor Magazine)
- 01.12: Be Film Festival 2016 (Camille Lauwers – L’Eventail)
- 03.12: Déjà s’envole la fleur maigre (Sud Presse)
- 07.12: Le DVD pour épater l’assemblée réunie autour du sapin (Flair)
- 15.12: Déjà s’envole la fleur maigre (Trends Tendances)

BUITENLANDSE PERS

- On Archiving (Nicola Mazzanti – The Word Magazine)
- 01.01: La Cinématek met Bouli Lanners à l'honneur (Patrice Carré – Le Film Français)
- 07.04: Kate Taylor: Film restorers are not about to give up on celluloid (Kate Taylor – The Globe and Mail)
- 12.04: Restoring Chantal Akerman's Masterpiece Jeanna Dielman (TIFF.net)
- Mei-Juni: New and Forthcoming Restorations (Max Nelson – Filmcomment)
- 18.06: Tra storia e leggenda, i Lumière e quel che non sappiamo su quel primo film (Chiara Ugolini – Repubblica)
- 19.06: Cinema a casa Lumière (Michele Smargiassi & Maksim Gorkj – La Repubblica)
- 25.06: Nei sogni dei Lumière (Luciana Cavina – Corriere di Bologna)
- 25.06: « Una promessa contro l'Europa xenofoba » (Anna Maria Pasetti – Il Fatto Quotidiano)
- 26.06: I fratelli illuminati (Angelo Varni – Il sole 24 ore domenica)
- 28.06: A Bologne, on restaure le cinéma d'hier pour mieux comprendre celui d'aujourd'hui (Aurélien Ferenczi – Télérama)
- Juli: Auteur in the making (Tony Rayns – Sight & Sound)
- 01.07: Bologne, capitale mondiale de la cinéphilie (Jean-Claude Rasipeangeas – La Croix)
- 27.07: Hou Hsiao-hsien. Cinq films de sa jeunesse. (Romain Blondeau – Les Inrockuptibles)
- Juli-Aug.: HHH, premières campagnes (Gaspard Nextoux – Les Cahiers du cinéma)
- 03.08: Hou Hsiao-hsien, le temps infusé (Luc Chessel – Libération)
- 03.08: Les premiers plans de Hou Hsiao-hsien (Mathieu Macheret – Le Monde)
- 06.08: Reprise (Laurent Rigoulet – Télérama)
- Oct.: EXPRMNTL (Benjamin Cook – BFI.org.uk)
- 18.10: Jafar Panahi, un cinéaste dans les limbes de l'interdiction (Thomas Sotinel – Le Monde)
- 30.10: La mémoire fertile (Samira Dami – La Presse de Tunisie)
- 30.10: Colloque International des JCC 2016 (Hatem Bourial – Le Temps Tunisie)
- 01.11: Rapatriez nos archives ! (Salem Trabelsi – La Presse de Tunisie)
- Nov.: Miner Masterpiece. James Quandt on Paul Meyer's Déjà s’envole la fleur maigre (James Quandt – Artforum)

TV RADIO ONLINE

VRT

Canvas.be

- Jan.: « Les architectes Robbrecht en Daem remportent concours pour construction nouveau bâtiment VRT Reyers / Rediffusion extraits du documentaire Goudvis sur R&D »
- Jan.: Jef Cornelis, Jan Blondeel
- Jan.: Jef Cornelis, een retrospectieve
- Maart: Jan Blondeel & Agnès Varda
- Juni: Jacques Rivette

Radio 1

- 16.06: Interview de Lydia Chagoll – De Ochtend, Joris Vergeyle
- 28.06: « 80 ans des Congés payés » – Het Journaal

Klara

- 05.01: « Charlotte Rampling » – Pompidou, Jeroen Struys
- 02.02: « Jef Cornelis » – Pompidou, Jeroen Laureyns
- 23.02: « Hou Hsiao-hsien » – Pompidou, Lieven Trio
- 04.03: « Porto et la modernité » – Happy Hour
- 16.03: « Anouk De Clercq & Agnès Varda à l'occasion de l'expo et du cycle Varda » – Pompidou
- 27.05: « Film noir » – Happy Hour, Greet Pernet
- 05.07: « dvd Vakantie » – Espresso, Greet Pernet
- 04.10: « EXPRMNTL, Interview Brecht Debackere & L'Âge d'Or Festival » – Pompidou
- 14.10: « Jafar Panahi » – Pompidou, Christoph Verbiest
- 16.12: « Love is all you need » – Happy Hour

Één

- 22.11: Weekoverzicht

VTM

- 13.12: « Restauration de Daens par la Cinémathèque » – Nieuws

RTBF

rtbf.be

- 31.05: « Déjà s'envole la fleur maigre » Comment filmer l'immigration italienne au Borinage en 1959 ?

La Première

- 05.01: « Christopher Lee et Dracula » – Un Jour dans l'Histoire, Laurent Vanclaire
- 09.01: « Charlotte Rampling » & « Films de jazz » – La Troisième Oreille, Marc Danval
- 22.02: « Cycle cinéma et sciences » – Un Jour dans l'Histoire, Muriel Andrin
- 24.02: « Sortie DVD Hou Hsiao-hsien » – Entrez Sans Frapper, Juliette Goudot
- 01.04: « Mort sur le Nil » – Bande de Curieux, Camille De Rijck

- 13.04: « Cycle cinéma et sciences, le voyage dans le temps » – Un Jour dans l'Histoire, Laurent Vanclaire
- 05.05: « Pathé et les premières années du cinéma français » – Un Jour dans l'Histoire, Nicola Mazzanti & Jean-Paul Hecq
- 31.05: « Déjà s'envole la fleur maigre » – Un Jour dans l'Histoire, David Houbrechts & Jean-Paul Hecq
- 01.06: « Déjà s'envole la fleur maigre » – Entrez Sans Frapper
- 29.06: DVD Vacances » – Un Jour dans l'Histoire, Laurent Dehossay & Pierre Tilly
- 06.07: « Quinzaine des Réalisateurs » – Entrez Sans Frapper, Juliette Goudot
- 21.07: « Programme film noir » – Été Bien Frappé, Olivier Dekegel & Nicolas Buytaers
- 06.09: « Élections américaines » – Entrez Sans Frapper, Micha Pletinckx
- 27.09: « Judd Apatow » – Entrez Sans Frapper, Guillermo Guiz
- 08.11: « Faux-semblants, l'illusion de la guerre juste » – Un Jour dans l'Histoire, Michel Lorand, Anne Morelli & Nicolas Bogaerts
- 30.11: « Les œuvres orphelines » – Journal parlé, Nicola Mazzanti & Marie Michiels

Musiq'3

- 30.01: « Michael Lonsdale » – Le Grand Charivari
- 24.02: « Restaurations Hou Hsiao-hsien » – Journal parlé, Marianne Marfouline & Pascal Goffaux
- 08.04: Nicola Mazzanti sur Obsession de Brian de Palma – Demandez le Programme
- 13.05: « Midnight in the Garden of Evil (Clint Eastwood) » – Demandez le Programme
- 01.06: « Déjà s'envole la fleur maigre » – Journal culture matin, Pascal Goffaux
- 01.06: « Otto e Mezzo » – Demandez le Programme
- 02.06: « Déjà s'envole la fleur maigre » – Les Glaneurs, Muriel Andrin
- 07.06: « Jacques Rivette » – Journal culture matin, François Caudron & Céline Brouwez
- 08.06: « Vita Brevis » – Journal culture matin, Pascal Goffaux
- 04.07: « Quinzaine des Réalisateurs » – Journal culture matin, André Joassin
- 07.07: « Practice Makes Perfect » – Demandez le Programme, Nicola Mazzanti
- 08.08: « Le Film Noir » – Demandez le Programme, Nicola Mazzanti
- 29.08: « Let's get ready to rumble » – Journal culture matin, Micha Pletinckx & Pascal Goffaux
- 31.08: « Shakespeare à l'écran » – Journal culture matin, André Joassin & Pascal Goffaux
- 05.09: « Stars, stripes & politics » – Journal culture matin, Micha Pletinckx & Pascal Goffaux
- 08.09: « Roman Holiday » – Demandez le Programme, Nicola Mazzanti
- 10.10: « Fuocoammare » – Demandez le Programme, Nicola Mazzanti
- 09.11: « FEKS » – Journal culture matin, Nicolas Bras
- 21.11: « Touch of Evil » – Demandez le Programme, Nicola Mazzanti
- 16.12: « Programme Marco Bellocchio » – Demandez le Programme, Nicola Mazzanti & Camille De Rijck

La Une

- 14.03: Reportage dépôt Cinémathèque – Quel temps !, Jean-Noël Le Marre
- 06.05: « Pathé et les premières années du cinéma français » – Retour aux Sources
- 01.06: « Déjà s'envole la fleur maigre » – Journal de 13h, Françoise Baré
- 04.06: « Déjà s'envole la fleur maigre et restauration par la Cinémathèque » – Journal de 19h30, Clémence Dath

- 28.06: « DVD Vacances » – Journal de 13h

La Deux

- 16.02: « Michael Lonsdale » – Tellement Ciné, Gorian Delpature
- 23.02: « DVD Hou Hsiao-hsien » – Tellement Ciné
- 27.09: « Judd Apatow » – Tellement Ciné
- 17.10: « Les coulisses de CINEMATEK » – Le 15 Minutes, Natalie Massart
- 15.11: « Harry Potter » – Tellement Ciné

La Trois

- 07.06: « Le cinéma muet accompagné à la CINEMATEK » – L'Invitation, François Chamarauz

TV BRUSSEL

- 24.02: Interview Bouli Lanners

AUTRES

Radio Émotion

- 16.01: Interview Céline Brouwez sur cycles Lanners & Lonsdale – On n'a pas tout vu

Radio Campus

- Juni: Interview Thierry Knauff pour Vita Brevis

Joe FM

- 13.12: Interview Bruno Mestdagh pour la restauration de Daens par la Cinémathèque – Nieuws

BRUZZ.be

- 27.12: Jean-Jacques Pêché avec Sophie Soukias

BRUZZ Radio

- 13.12: Interview Bruno Mestdagh pour la restauration de Daens par la Cinémathèque

BRUZZ TV

- 08.11: « Schijn bedriegt, de rechtvaardige oorlog als illusie » – Marie-Ange Gillis & Michel Lorand

RAI

- 02.07: « Restaurato il film 'maledetto' di Paul Meyer Déjà s'envole la fleur maigre »

